

LETO XXII. Štev. 33
GLAVNI IN ODGOVORNI
UREDNIK
IVAN SINKOVEC
UREJA UREDNIŠKI ODBOR
List izhaja vsak dan razen
petka. Cena 10 dinarjev

Ljudska PRAVICA

LJUDSKA PRAVICA
USTANOVljena 5. OKTOBRA
1934 "MED NARODNOOSVO-
BODILNO BORBO JE IZHA-
JALA KOT 14-DNEVNIK IN
TEDNIK, OD OSVOBODITVE
DO 1. JUL. 1951 KOT DNEV-
NIK. NATO PA KOT TEDNIK
" OD 1. JUNIJA 1953 IZHAJA
V REDAKCIJSKI POVEZANO-
STI Z »BORBO«

PO TREH DNEH RAZGOVOROV V ALŽIRU

Prepad med domačini in priseljenci

Intenzivna, a težavna prizadevanja francoskega ministrskega predsednika, da bi ga premostil

Pariz, 8. febr. (Tanjug). Predsednik vlade Guy Mollet je danes v Alžiru nadaljeval posvetovanja s predstavniki domačega prebivalstva in francoskimi priseljenci, da bi našel pot k ureditvi alžirskega vprašanja. V mestu je zdaj razmerna mirno. Še zmeraj pa politični opazovalci sodijo, da je naloga francoskega ministrskega predsednika izredno težavna in težavna, ker niti alžirska Fronta narodne osvoboditve niti francoski priseljenci ne odobravajo načrtov socialističnega predsednika vlade.

V Parizu danes trdijo, da se bo Mollet v petek vrnil in na izredni seji vlade poročal o sadovih svojih razgovorov. Takoj nato bo baje znova odpotoval v Alžir, da bi razgovore zaključil. Pričakujejo tudi, da bo že jutri imenovan novi minister, rezident v Alžiru namesto generala Catrouxa, čigar odstop v vrstah radikalne stranke in njenih ministrov ni bil sprejet z zadovoljstvom. Za ta položaj omenjajo med drugimi tudi državne tajnika Maxa Lejeunea, ki se že mudi v Alžiru v spremstvu Guya Molleta. V Alžir sta danes odpotovala še dva člana Molletove vlade — minister za zadeve bivših bojevnikov Tanguie Prigent in državni tajnik za alžirske zadeve Champeix.

Mollet in Pineau pojdeta v Moskvo?

Pariz, 8. febr. (Reuter). »France Soir« poroča, da bosta predsednik vlade Guy Mollet in zunanji minister Christian Pineau sprejela povabilo sovjetske vlade, ki je bilo pred tedni poslano bivšemu ministrskemu predsedniku Fauru, naj obiščeta Moskvo. Pineau pa bo bržkone konec marca sam potoval v Moskvo, če bo ministrski predsednik Mollet takrat zadržan z drugim delom, sprito katerega ne bi mogel zapustiti Francije.

Na tri dni trajajočih posvetovanjih se je Mollet razgovarjal s predstavniki francoskih priseljencev, člani obeh domov alžirske posvetovalne zbornice in nekaterimi predstavniki domačega prebivalstva.

Po sestanku z Guy Molletom je vodja delegacije Generalne konfederacije kmetovalcev Sicard izjavil, da po njegovem mnenju vzroki sedanje položaja v Alžiru niso gospodarske narave, marveč jih je treba »predvsem poiskati v tujini«. Predstavnik delegacije trgovsko-industrijskega sindikata in oranske trgovinske zbornice pa je Molletu izrazil upanje, da bo kmalu obnovljen mir.

Guy Mollet se je danes razgovarjal s predstavniki radikalne stranke, sindikatov, gibanja alžirske volje in drugih organizacij.

Popoldne je predsednik vlade odpotoval v Constantine, da bi se ondi sestal z Alžirci.

Po današnjih posvetovanjih je Mollet izjavil, da »Francija ne bo zapustila Alžira«. »Francosko-muslimanska skupnost je nedeljiva in sklenil sem boriti se, da jo ohranim, pa naj se zgodi karkoli. To Molletovo izjavo so sprejeli z zadovoljstvom v vrstah konservativnih krogov, ki pa še zmeraj odklanjajo predlog predsednika vlade o razpustu sedanje dvodom-

ne zbornice in ustanovitvi enotnega alžirskega predstavniškega organa. Konservativni krogi zahtevajo od vlade, naj sprejme načrt bivšega guvernerja Jacquesa Soustella o »popolni združitvi Alžira s Francijo« kot edini izhod iz sedanje krize. Pri tem poudarjajo, da je pred »vsako ureditvijo treba upoštevati red in mir v deželi, kar pa brez sile ni mogoče«.

Molletove načrte je tudi muslimansko prebivalstvo sprejelo z nezadovoljstvom. Tako so člani drugega doma alžirske zbornice Molletu izjavili, da niso pooblašeni sprejeti kakršnekoli predloge, »ker niso pravi predstavniki ljudstva«, pač pa so znova zahtevali, naj bi na posvetovanje povabili predstavnike Fronte narodne osvoboditve. Muslimanski predstavniki so naposled pripomnili, da je razvoj dogodkov že prehitel načrt za popolno spojitve Alžira s Francijo in da bi se lahko uspešno pogajali samo na podlagi pripoznanja alžirskega naroda.

Pred zaključkom pogajanj v Pragi

Beograd, 8. febr. (Tanjug). Iz Prage poročajo, da se razgovori med gospodarskimi delegacijama Jugoslavije in Češkoslovaške o finančnih vprašanjih bližajo koncu. Na dosedanjih razgovorih sta prišla do izraza popolno razumevanje in dobra volja, da bi ta vprašanja uspešno uredili. Delegaciji sta se načelno že sporazumeli, kako bodo poravnali prejšnje medsebojne terjatve.

Vlada CSR je ponudila jugoslovanski vladi dolgoročni investicijski kredit z ugodnimi pogoji. Češkoslovaška vlada je pripravljena odobriti naši deželi tudi po-

Predsednik Tito je sprejel prof. Slavka Vorkapiča

Predsednik republike Josip Broz Tito je te dni sprejel v Beogradu znanega filmskega delavca prof. Slavka Vorkapiča, režiserja filma »Hanka«, in Moni Fincija, direktorja podjetja Bosna film, ki je film izdelalo. Predsednik se je prisrčno razgovarjal s svojima gostoma.

Dodatna pomoč ZDA

Beograd, 8. febr. (Tanjug). — S predstavniki vlade ZDA je bilo doseženo soglasje, da bodo v okviru redne gospodarske pomoči za 1956-57 znesek 5 milijonov dolarjev uporabili za nakup premoaga za koksiranje, mehanizacije za izgradnjo cest in za nakup usnja. Ta vsota velja za dodatno pomoč in ni všteta v znesek, ki je bil dogovorjen s sporazumom, sklenjenim 19. januarja t. l. v Beogradu.

Obvezna vojaška služba v Zahodni Nemčiji

Bonn, 8. febr. (Reuter). Zahodnonemška vlada je na svoji današnji seji sprejela zakon o splošni obvezni vojaški službi. Vsi državljani med 18. in 45. letom bodo morali služiti vojske. V Zahodni Nemčiji bo trajal vojaški rok 18 mesecev.

seben blagovni kredit. Pričakujejo, da bodo razgovori o teh vprašanjih zaključeni do konca tedna.

Uspešen zaključek pogajanj bo nedvomno vplival tudi na hitrejšo in uspešnejšo sklenitev sporazuma o blagovni menjavi za 1956, o katerem se zdaj prav tako razgovarjajo. Ta sporazum bo prispeval k nadaljnjemu razvoju odnosov med našima dvema deželama.

Tudi Singapuru ponujajo avtonomijo

Singapur, 8. febr. (AFP). — Predsednik singapurske vlade David Marshall je sporočil v posvetovalni zbornici, da se bodo britansko-singapurska pogajanja o avtonomiji te kolonije začela dne 23. aprila v Londonu. Na tej konferenci bodo določili sistem notranje avtonomije Singapura in rok, v katerem bo začela veljati, sestavo bodoče zakonodajne zbornice. Marshall je poročal tudi o decembrskih pogajanjih z voditelji malajskih upornikov in opozoril, da poteče danes rok amnestije, ki jim je bila ponujena. Dejal je, da je skupno z malajskim predsednikom Abdul Rahmanom pripravljen znova sestati se z voditelji odporiškega gibanja, če bodo »dokazali, da so spremenili svojo dosedanja politika«.

EISENHOWER O DOPISOVANJU Z BULGANINOM

»UPANJE V KORISTNO DELO«

O svoji ponovni kandidaturi se bo predsednik ZDA še odločil — Obsodba rasne diskriminacije v Alabami

Washington, 8. febr. (AFP). Na današnjem sestanku z novinarji je predsednik Eisenhower prikrito izrazil željo, da bi nadaljeval osebno korespondenco s predsednikom sovjetske vlade Bulganinom. Na vprašanje, kaj meni o zadnji poslanici maršala Bulganina, je odgovoril, da bo svet zmeraj gojil upanje v kako koristno delo, dokler bo trajala korespondenca te vrste. Odgovor na zadnje Bulganinovo pismo proučujejo in ga bodo v ugodnem trenutku poslali v Moskvo. »Naj se skrivajo za sovjetskimi predlogi, ZDA se nikoli ne smejo znajti v takem položaju, ki bi blokiral pobudo takšne vrste.«

Potem je Eisenhower izrazil veliko zaskrbljenost spritno krize na Srednjem vzhodu. ZDA bodo ukrenile vse mogoče, da ne bi izbruhnila sovražnosti v tem delu sveta. Eisenhower ni podrobneje govoril o stališču ZDA nasproti Srednjemu vzhodu po nedavnih anglo-ameriških razgovorih. Omenil je samo anglo-francosko-ameriške razgovore, ki so se začeli v zvezi s tem problemom danes v ameriškem zunanjem ministertvu.

Kar se tiče ponovnega kandidiranja za predsednika, je rekel, da bo predvsem upošteval svoje zdravstveno stanje, vendar pa bolj osebne občutke kakor pa zdravniške nasvete. Bržčas se bo

odločil konec februarja. Eisenhower je še rekel, da ne nasprotuje morebitnemu kandidiranju predsednika Vrhovnega sodišča Warrena. Po njegovem mnenju ima Warren nedvomno razloge, ko meni, da bi morala biti sodna oblast zunaj političnih bojov. To pa ni, da bi moralo biti nezdružljivo z Warrenovo kandidaturo za predsednika.

Eisenhower je tudi izjavil, da je docela neutemeljena trditev, da ZDA zaostajajo za Sovjetsko zvezo na področju medkontinentalnih dirigiranih izstrelkov. Pročevanje orožja te vrste ima v ameriški vojski absolutno prednost. Govoril je še o rasnem razlikovanju v ameriških šolah in rekel, da je treba obžalovati incidente, do katerih je prišlo, ko se je vpisala prva zamorska študentka na univerzo v Alabami.

Bonnski župan povabljen v Moskvo

Bonn, 8. febr. (AFP). Predsednik moskovskega sovjeta Nikolaj Bobrovnikov je povabil bonnskega župana Petra Busena naj skupno z delegacijo mesta obišče Moskvo. Vabilo je sinoti izročil mestni zbornici v Bonnu predstavnik sovjetskega veleposlaništva. Župan Busen še ni odgovoril na povabilo.

Svečana podelitev Prešernovih nagrad na Svetu za prosveto in kulturo LRS

Ljubljana, 8. februarja. Danes ob petih popoldne je bila v sejni dvorani Sveta za prosveto in kulturo LRS svečana podelitev nagrad Prešernovim nagradencem za leto 1955. Slovesnosti so se udeležili nagradenci prof. Anton Sovrè, dr. Ferdo Kozak, dr. Jovan Hadži in dr. Aleš Strojnik, razen pevke Vilme Bukovčeve, ki je trenutno na gostovanju v Franciji, nadalje predstavniki kulturnih ustanov, predsednik Univerzitetnega sveta tov. Boris Zihler, rektor Univerze dr. inž. Anton Kuhelj, predsednik komisije za Prešernove nagrade dr. Jože Gorjanc ter zastopniki tiska in radija.

Zbrane goste je najprej nagovoril predsednik Sveta za prosveto in kulturo dr. Dolfo Vogelnik, ki je med drugim poudaril, da naša kulturna stremeljenja na vseh področjih uspevajo in prinašajo sadove, čeprav včasih slišimo posamezne glasove, ki zanikujejo in omalovažujejo našo kulturno rast. Kot dokaz za to je dr. Vogelnik omenil ravno dela Prešernovih nagradencev, ki jih tako na znanstvenem kot na umetniškem področju lahko štejemo med pomembne uspehe naših prizadevanj v kulturi.

Potem ko je bil dr. Vogelnik vsakemu posameznemu izročil nagrado in jim čestital, je akademik prof. Anton Sovrè ganjen izrekel priznanje naši družbi, ki mu je omogočila, da uresničuje veliko nalogo — dati Slovencem čim več dovršenih prevodov iz antične literature. Prof. Sovrè se je zatem zahvalil še v imenu ostalih nagradencev za visoko odklovanje, ki pomeni največje priznanje slovenskega ljudstva za delo na področju znanosti in kulture.

Svet umetniških akademij je prisodil letošnje Prešernove nagrade sledečim slušateljem: iz Akademije za igralsko umetnost so prejeli nagrade Danilo Benedetič za vlogo Fjodora v »Belih nočeh« in Hamleta na interni predstavi Akademije 15.000 din, Mile Korun za režijo in sceno 15.000 din in Vera Per za vlogo Ofelije 10.000 din. Od slušateljev Akademije za glasbo so bili nagradi Alojz Srebotnjak za kompozicijo »Mati« s 15.000 din, Dejan Bravničar za uspeh na glasbenih koncertih v Ljubljani, Mariboru in v tujini 15.000 din in Jerko Bezič za glasbeno študijo o komponistu Luki Dolinarju 10.000 din. Edini nagradi študent Akademije je upodablajočih umetnosti je Slavko Hočnar, študent II. letnika specialke pri prof. Kalinu, ki je prejel za svoje kiparsko delo »Moški akt« nagrado 20.000 din.

Prešernovi nagradenci med študenti

Ljubljana, 8. februarja. Danes dopoldne je bila v zbornici dvorani ljubljanske Univerze majhna interna slovesnost, na kateri so bile podeljene študentom Univerze in visokih šol Prešernove nagrade za leto 1955. Slovesnost je otvoril rektor univerze inž. dr. Anton Kuhelj, ki je v svojem kratkem nagovoru očrtal pomen in značaj znanstvenega dela med študenti, pozdravil prisotne, med njimi Mirka Goršiča, člana Izvršnega sveta, Borisa Zihlerja, predsednika Univerzitetnega sveta, in Dolfeta Vogelnika, predsednika Sveta za prosveto in kulturo LRS, ter razdelil Prešernove nagrade.

Na univerzi in visokih šolah

Na Pravno-ekonomski fakulteti so bili z nagrado 15.000 din nagradi naslednji študenti: Vladimir Bajec za delo »Stanovanjska lastnina«, Borut Bohte za delo »Oblast države v obalnem morju« in Miha Wohinz za razpravo »Zakonitost uprave«; na Prirodoslovno-matematično-filozofski fakulteti pa so bili nagradi s 25.000 din Marijan Zagar za delo »Geografija trga Sentjurja«, Lili-

jana Kobi in Sonja Pristovšek za delo »Plavanje rib s posebnim ozirom na hrustančnice«, Janez Gantar, Boris Sket in Jože Stirn za skupno delo »Bločisko polje«, Marjeta Pirjavec za razpravo »L'attitude de Flaubert envers les grandes catégories de la vie, d'après ses oeuvres et sa correspondance« in Janko Pleterški za razpravo »Koroški časopis Mir in njegov politični lik«; z nagrado 15.000 din so bili nagradi: Magda Simončič za delo »Vegetacija in flora Ratitovca«, Vekoslav Verhovnik za delo »Intenziteta sončnega žarčenja v Ljubljani«, Eva Ilc za delo »Odnos Ivana Cankarja do slovenske likovne umetnosti«, Alenka Lokar za delo »Matija Valjavec (Zivljenje in delo)«, Janez Mrdanič za delo »Prežihov Voranc: Jamnica«, Janez Rotar za delo »Fran Maselj-Podlimbarski (Zivljenje in delo)«, in Tone Ferenc za delo »Kapitulacija Italije in VI. sovražna ofenziva v Sloveniji«; z nagrado 10.000 din sta bila na isti fakulteti nagradjena: Marko Aljančič za razpravo »Niphargus Illegensis Slovenicus Karanana in njegovo ponovno odkritje, prispevek k favni Anfipotov«, in Slavko Fras-

za delo »Cankarjevo žurnalistično delovanje na Dunaju«. Na Tehniški fakulteti so bili nagradi z nagrado 25.000 din: Jurij Ivanetič za delo »O rudiščih Rogozne in njihov nastanek«, z nagrado 15.000 din: Marjeta Žitko in Franc Kapus za skupno delo »Kvantitativna določitev dušika po Kjeldahlu«, Sergej Pahor in Janez Strnad prav tako za skupno delo »Nusultovto število za tok po valjasti cevi s konstantno temperaturo stene«, z nagrado 10.000 dinarjev pa Anton Pibernik in Vladimir Mušič za delo »Studija stanovanjskih sosesk v bližini ljubljanskega mestnega centra«. Na Medicinski fakulteti pa je bil z nagrado 25.000 din nagraden Marjan Pajntar za razpravo »Mišični napor kot stimulans eritropoeze pri zdravi laboratorijski podgani«.

Na umetniških akademijah

V prostori Ljudske skupščine LRS so danes podelili vsakoletne Prešernove nagrade študentom Akademije za igralsko umetnost, Akademije za glasbo in Akademije upodablajočih umetnosti. Slavnosti so prisostvovali dr. Ferdo Kozak in rektorji vseh treh

SE ŠTIRJE MESECI DO OBČINSKIH VOLITEV V ITALIJI

Začetek predvolilnega boja

V znamenju notranjih trenj v meščanskih strankah

Rim, 8. febr. (Tanjug). Z debato o volilnem zakonu se je začel danes v italijanskem parlamentu boj strank o zvezi z občinskimi volitvami, ki bodo v začetku junija. Parlamentarni boj se bje v glavnem okrog napredno opozicijskih strank, da bi z novim zakonom ukinili dosedanje občinski sistem in vključili v zakon čim več elementov volilne, proporcionalne sistema.

Politične stranke pripisujejo občinskim volitvam velik politični pomen, ker menijo, da bodo merilo splošnega položaja in razmerja med političnimi silami v deželi. Po nekaterih zelo resnih napovedih bi utegnil izid občinskih volitev celo pospešiti razpis splošnih volitev in razpust parlamenta pred rednim zakonitim rokom.

Te okoliščine so razvile tudi izredno živahen notranji boj v posameznih strankah v zvezi z njihovo orijentacijo na volitvah. V Demokratski stranki si nasprotujeta v glavnem dve skupini: levičarska in konservativna. Konservativna, ki jo podpira Vatikan, boke, da bi iz volilnega programa Demokratske stranke »izključili« nelehno orijentacijo na levo in vsakršno sodelovanje z levimi

strankami. Zagovorniki te težnje žele, da bi bila že sestava demokratskih kandidatov poročila za ohranitev sedanje meščanske politike centra. Leva struja pa zahteva, naj bi opustili to gledišče, politični program pa prilagajali čedalje izrazitejši usmeritvi množice na levo. Po koncepcijah te struje naj bi politika klerikalne stranke omogočila naprednejše sodelovanje z levimi strankami in skupinami, predvsem na področju socialnih in gospodarskih vprašanj.

Domala okrog istih vprašanj se bje boj tudi v ostalih meščanskih strankah. Socialni demokrati in republikanci so pred alternativo, ali ustanoviti napredni laični blok meščanskih strank ali pa po strankah ločen nastop na volitvah. Republikanci se tudi še niso odločili, ali naj bi v volilni kam-

panji morebiti sodelovali s socialisti in socialisti — pa bosta na teh občinskih volitvah prvkrat nastopali z ločenima listama. Komunistična partija in Socialistična stranka bosta imeli posebni listi v velikih občinah in skupne nemara samo v nekaterih manjših občinah, ker bržčas ne bo uveljavljen popolni proporcionalni sistem. Obe levičarski stranki bi v primeru bloka v nekaterih občinah predlagali socialistnim demokratom in republikancem, naj se jima pridružijo.

Levičarski stranki — komunistična in socialistična — pa bosta na teh občinskih volitvah prvkrat nastopali z ločenima listama. Komunistična partija in Socialistična stranka bosta imeli posebni listi v velikih občinah in skupne nemara samo v nekaterih manjših občinah, ker bržčas ne bo uveljavljen popolni proporcionalni sistem. Obe levičarski stranki bi v primeru bloka v nekaterih občinah predlagali socialistnim demokratom in republikancem, naj se jima pridružijo.

Levičarski stranki — komunistična in socialistična — pa bosta na teh občinskih volitvah prvkrat nastopali z ločenima listama. Komunistična partija in Socialistična stranka bosta imeli posebni listi v velikih občinah in skupne nemara samo v nekaterih manjših občinah, ker bržčas ne bo uveljavljen popolni proporcionalni sistem. Obe levičarski stranki bi v primeru bloka v nekaterih občinah predlagali socialistnim demokratom in republikancem, naj se jima pridružijo.

Ljubljana, 8. februarja. Danes dopoldne je bila v zbornici dvorani ljubljanske Univerze majhna interna slovesnost, na kateri so bile podeljene študentom Univerze in visokih šol Prešernove nagrade za leto 1955. Slovesnost je otvoril rektor univerze inž. dr. Anton Kuhelj, ki je v svojem kratkem nagovoru očrtal pomen in značaj znanstvenega dela med študenti, pozdravil prisotne, med njimi Mirka Goršiča, člana Izvršnega sveta, Borisa Zihlerja, predsednika Univerzitetnega sveta, in Dolfeta Vogelnika, predsednika Sveta za prosveto in kulturo LRS, ter razdelil Prešernove nagrade.

Na univerzi in visokih šolah

Na Pravno-ekonomski fakulteti so bili z nagrado 15.000 din nagradi naslednji študenti: Vladimir Bajec za delo »Stanovanjska lastnina«, Borut Bohte za delo »Oblast države v obalnem morju« in Miha Wohinz za razpravo »Zakonitost uprave«; na Prirodoslovno-matematično-filozofski fakulteti pa so bili nagradi s 25.000 din Marijan Zagar za delo »Geografija trga Sentjurja«, Lili-

Segni in Martino v Essenu

Brentano o starem italijansko-nemškem prijateljstvu in njegovi ohranitvi

Essen, 8. febr. (AFP). Italijanski ministrski predsednik Antonio Segni in zunanji minister Martino sta bila danes v Essenu, kjer sta si ogledala tudi nove nemške železnice.

V zdravici na kosilu, ki jima za je priredil zahodnonemški zunanji minister Brentano, je ta

spolnil navzoče na »stare italijansko-nemško prijateljstvo« in poudaril, da je ohranitev tega prijateljstva eden izmed ciljev zahodnonemške politike. Brentano je izrazil upanje, da bo Zahodna Nemčija pripomogla k izpolnitvi italijanskega gospodarskega načrta v okviru evropskega sodelovanja, italijanski vladi pa se je zahvalil za razumevanje, ki ga je izpričala za težnje nemškega naroda po ponovni združitvi.

V odgovoru na zdravico je Martino poudaril pomen kulturnega sodelovanja med obema deželama in izrazil zagotovila svoje vlade, da bo še nadalje podpirala napore za ponovno združitve Nemčije.

VREMENSKA NAPOVED

za četrtek 9. februarja.
Hladno, zmerno, do spremenljive oblačnosti, predvsem v višjih legah, zlasti v vzhodni Sloveniji. Najnižje nočne temperature med -10 in -15, na Primorskem do -8, najvišje dnevnne med -2 in -6, na Primorskem do +3 stopinj C.

IZ NAŠIH INŠTITUTOV ZA ATOMSKE ZNANOSTI

»Inštitut Jožef Stefan« obravna več konkretnih znanstvenih in praktičnih problemov

Doslej so največ dosegli v uporabi radioaktivnih izotopov v medicini in biologiji

Ljubljana, 8. febr. (Tanjug). Inštitut za atomske znanosti »Jozef Stefan« v Ljubljani je začel te dni obravnavati več konkretnih znanstvenih in praktičnih problemov, važnih za razvoj priprav na proizvodnjo jedrske energije v naši državi. Med drugim bo delno sodeloval z inštitutom »Boris Kidrič« v Vinici pri graditvi našega prvega atomskega reaktorja in že zdaj opravljajo v njem mnoge analitične raziskave uranskih rudnin.

Znanstveniki in inženirji inštituta »Jozef Stefan« bodo kmalu dogradili tudi Van de Graafov pospeševalec, ukvarjali pa se tudi s problemi elektronskih instrumentov in polindusirskih naprav za proizvodnjo težke vode. Naposled, ta inštitut je doslej največ dosegel v uporabi radioaktivnih izotopov v medicini in biologiji, predvsem v zdravljenju tako imenovanih globokih rakastih obolenj. V zvezi s pripravami za graditev atomskega reaktorja skupina znanstvenikov zelo uspešno pripravlja elektronski mikroskop, ki bo omogočil poznejše biokemijske raziskave. Ukvarjajo se tudi z masno pekrometrijo.

Ker ima inštitut močan pospeševalec »Betatron«, prihajajo mnogi bolniki onkološkega zavoda v Ljubljani v inštitut na obsevanje, kar je rodilo zelo zadovoljive sadove. Interna klinika v Ljubljani bo tudi v prihodnje ob pomoči tega inštituta uporabljala jodove in fosforne izotope za zdravljenje krvnih in nekaterih drugih bolezni. Nadaljuje se tudi sodelovanje inštituta z ortopedsko kliniko, na kateri tudi

uporabljajo radioaktivne izotope in za katero pripravljajo strokovnjaki inštituta injekcije za uporabo v terapevtske namene. Da bi bila uporaba izotopov čim uspešnejša, so priredili znanstveniki doslej več seminarjev z zdravniki in medicinskimi osebami znanstvenih ustanov, prav zdaj pa pripravljajo enega najširših seminarjev o uporabi izotopov v medicini.

Van de Graafov pospeševalec, električni stroj, ki pospešuje naelektrizirane delce, s katerimi »bombardirajo« atomska jedra, bo dograjen letos. Ta pospeševalec, ki bo začel delovati letos, so konstruirali znanstveni sodelavci inštituta »Jozef Stefan«.

Sklad za zdravstveno zaščito živine

Zvezna veterinarska uprava je predlagala Zveznemu izvršnemu svetu ustanovitev sklada za obvezno zdravstveno zaščito živine. Kmetje bi plačevali v ta sklad določeni letni prispevek — po številu in vrsti svoje živine. Za to pa bi imeli pravico, da bi živinozdravniki brezplačno pregledovali in zdravili njihovo živino ter zatirali razne živalske bolezni. Pri zdravljenju organskih bolezni živine bi imeli kmetje 50% popusta. Razen tega bi dobivali brezplačna razkuževalna sredstva in denarno nagrado za živino, ki jo je treba zaklati, da uničijo posamezna ognjišča okužbe. Iz sredstev sklada bi dobili kmetje prek združenih organizacij tudi denarno pomoč za ureditev pašnikov ali živinskih napajališč. Sklade bi ustanovili pri republiških izvršnih svetih in okrajnih ljudskih odborih.

Letni prispevki bi bili različni. V krajih z bolj razvito živinorejo bi bili prispevki večji, kjer pa živinoreja še ni razvita, bi bili manjši. V prvem primeru bi znašal letni prispevek za konje 500 do 600 din, za krave 300 do 400, za ovce 60 do 80, za perutnino 15 do 20, v drugem za konje 250 do 400, za krave 200 do 300 din itd.

Celotni prispevki živinorejcev za sklad za zdravstveno zaščito živine bi znašali letno kakih 4,5 milijard.

Za racionalnejšo uporabo investicijskih sredstev v trgovini

K predlogom za ustanovitev okrajnih skladov za investicije

Naša trgovska podjetja in trgovine imajo svoje investicijske sklade, v katere se steka poleg obveznega prispevka (po večini 0,5% od prometa) tudi tisti del sredstev plačnih skladov trgovine, ki se ne more uporabiti za plače. Ta investicijska sredstva naše trgovine sicer niso majhna — na področju okraja Ljubljana so lani znašala okrog 600 milijonov dinarjev — vendar se razporejajo tako, da imajo nekatera podjetja za svoje investicije obilna, druga pa docela nezadostna sredstva.

Investicijski skladi v nadrobni trgovini so v celoti mnogo manjši, kakor v trgovini na debelo. Trgovina na debelo ima n. pr. v Ljubljani po vrednosti skoraj trikrat tolikšen promet kakor trgovina na drobno. Po drugi strani je velika razlika med trgovinami z industrijskim blagom ter trgovinami s kmetijskimi pridelki in živili. Prve imajo sprično večje vrednosti blaga, ki ga prodajajo, mnogo več sredstev za potrebe investicij.

Najbolj občuti pomanjkanje investicijskih sredstev trgovina s kmetijskimi pridelki, tako groistična kakor detalistična. Precejšnje razlike pa so tudi med posameznimi podjetji. Tako imamo n. pr. groistična podjetja, ki

so dobro urejena in opremljena ter nimajo večjih investicijskih potreb, tako da večjih investicijskih sredstev niti ne potrebujejo, medtem ko imajo spet nekatera druga groistična podjetja velike porabe zlasti za gradnjo ali ureditev skladišč, za nabavo prevoznih sredstev, opreme itd.

Ob tako neenakih možnostih ustvarjanja investicijskih sredstev ni čudno, da se ta sredstva večkrat neracionalno uporabljajo, včasih za investicije, ki niso nujno potrebne ali niso bistvenega pomena za pospeševanje prometa in za strokovni dvig trgovine. Pogosto se trošijo tudi brez perspektivnega pogleda na bodoče potrebe.

Trenutno so najnujnejše investicije v trgovini z živili in kmetijskimi pridelki, kjer je tehnično opremljenost na zelo nizki stopnji in kjer so velike potrebe za ureditev sodobnih skladišč in za nabavo prevoznih sredstev. Docela nezadostna so tudi sredstva za potrebno razširjenje trgovske mreže. Številne manjše trgovine nimajo najnujnejših sredstev za nabavo avtomatskih tehničnih, registriranih blagin, hladilnih omar, kaj šele za notranjo opremo, ki ponekod nujno kliče po obnovi in modernizaciji.

V nekaterih večjih mestih, kakor n. pr. v Beogradu, Zagrebu, Sarajevu, Osijeku itd., so že lani napravili prve korake za združitev teh investicijskih sredstev v skupne sklade in to ne brez uspehov. Zamisel koncentracije teh sredstev je letos tudi drugod zavzela konkretnije oblike. Z združitvijo četudi le dela zdaj razdrobljenih sredstev za investicije se lahko ustvarijo mnogo večje možnosti za racionalno investiranje v skladu s perspektivnimi potrebami trgovine. O tem, kako naj se ta sredstva združijo, so predlogi različni. Nekatere predlagajo, da bi trgovina odstopila del dohodkov svo-

jih investicijskih skladov skupnim skladom v okviru okraja. Tako predlagajo, da del, ki bi ga bilo treba odstopiti, ne bi smel presegati 60%, v določenih strokah pa bi moral biti še bistveno nižji, upoštevajoč specifične potrebe. Drug predlog, ki ima verjetno največ pristašev, pa gre za tem, da bi trgovina odstopila določen del svojih investicijskih sredstev okrajnim skladom kot vloga, za katero bi sklad plačeval obresti in bi jo trgovina po določenem dobi lahko dvignila za svoje potrebe in bi vrh tega dobila od sklada manjšajoča sredstva v obliki posojila.

Kolektivi naših trgovskih podjetij in trgovin se s temi načrti še niso podrobneje ukvarjali in verjetno tudi niso dovolj poučeni o pomenu take koncentracije sredstev, sicer ne bi pobuda, ki jo je dala Trgovinska zbornica za okraj Ljubljana, marsikje naletela na negativen odziv. Zato bo treba o tej zamisli še podrobneje razpravljati po kolektivih.

Odbor za trgovino pri Svetu za gospodarstvo OLO Ljubljana je nedavno podprl ta prizadevanja s predlogom, da se za sedaj iz sredstev okraja ustanovi osrednji sklad za investicije v trgovini. Da bi se zagotovila vsaj najnujnejša investicijska sredstva za razširitev trgovske mreže, za gradnjo skladišč in modernizacijo lokalov, bo OLO Ljubljana odstopil temu skladu ves delež od dobička notranje trgovine, ki pripada ljudskemu odboru. Ker je del teh sredstev že porabljen, se pri prenosu izvršil po potrditvi zaključnih računov trgovskih podjetij za leto 1955, pri čemer bo okraj refundiral že porabljena sredstva v korist sklada, seveda po odbitku deleža republike. Odbor za trgovino pri Svetu za gospodarstvo OLO je hkrati predlagal sprejetje pravilnika o upravljanju s tem osrednjim skladom za investicije v trgovini. O prispevkih trgovine v ta sklad pa naj bi sklepala letna skupščina Trgovinske zbornice za okraj Ljubljana. Prav bi bilo, da bi kolektivi naše trgovine čimprej začeli razpravljati o predlagani koncentraciji teh investicijskih sredstev, in to ne samo v Ljubljani, ampak tudi v ostali Sloveniji.

O rekonstrukciji mlinov in njihovi lokaciji

Za lokacijo mlinov naj bodo odločilne potrebe potrošnih okolišev

Da je rekonstrukcija mlinov nujno potrebna, ni treba še posebej poudarjati. Navzlic delni obnovi v zadnjih letih ima večina mlinov v naši državi še zastarele naprave, sodobnih avtomatskih mlinov pa sploh še nimamo. Potrebe po obnovi so zelo velike in bo v prihodnjih letih obseg rekonstrukcijskih del odvisen predvsem od zmogljivosti naše strojegradnje. Zato je naša strojna industrija lani vključila v svoj proizvodni program tudi izdelavo sodobnih pnevmatskih mlinov, ki sta jih začela izdelovati v koprodukciji podjetji »Zmaj« v Zemunu in »Pobeda« v Novem Sadu.

V diskusiji okrog vprašanja rekonstrukcije naše mlinarske industrije se je pojavilo tudi vprašanje lokalizacije naših mlinov. Predvsem gre za to, katere mline je treba glede na lokacijo obnovljati in kje graditi nove. V »Privrednem pregledu« z dne 1. februarja navaja Pavle Vasič kot primer napačne lokalizacije gradnjo velikega mlinov v Kočevju. Zahtev po kreditu za nadaljnjo gradnjo tega mlinov je Narodna banka odbila, ker lokacija ne ustreza glede surovinske baze in tudi ne glede potrošnega okoliša. Da lokacija mlinov v Kočevju, vsaj s predvideno zmogljivostjo, ni primerna, o tem se strokovnjaki strinjajo. To je potrdil tudi nedavni občni zbor Združenja podjetij mlinarske industrije Slovenije, ki je izrazil mnenje, da Združenje ne more zagovarjati zgraditve 50-tonskega mlinov, marveč bi kazalo dovršiti mlin le z zmogljivostjo 10 ton za potrebe okraja. Poročilo o občnem zboru, objavljeno v »Ljudski pravici« 15. januarja, bi bilo treba le v toliko popraviti, da za tako spremembo investicijskega programa ni dal pobude investitor, to je trgovsko podjetje »Klasa« v Kočevju, vendar se zdi, da so se tudi v Kočevju sprizgajali z mislijo zgraditi le manjši mlin. Združenje je razen tega zavzelo stališče, da ne kaže obnovljati iz družbenih sredstev mlinov z neprimerno lokacijo, nove mline pa je treba po predlogu Združenja zgraditi v bližini velikih potrošnih središč, kakor na primer v Zalogu, kjer imamo že velik žitni silos.

Ne moremo pa se strinjati s tezo Pavla Vasiča, da je treba mlinarsko industrijo graditi na področju surovinske baze, se pravi v žitornih področjih, upoštevajoč pri tem perspektivno povečanja naše proizvodnje krušnega žita, ko bo odpadla potreba uvoza pšenice. Tudi v decembrski številki »Biltena« Zvezne industrijske zbornice je bil pod zaglavjem »Osvrta« objavljen dopis, ki glede vprašanja lokalizacije novih mlinov zagovarja mnenje, da je treba mline graditi v žitornih področjih, ki imajo zagotovljeno surovinsko bazo, češ le sedanjí uvoz velikih količin pšenice podpira tendenco za graditev mlinov v nežitornih področjih.

Teza o prednostih mlinarske industrije v žitornih področjih se zdi prvi hip kar upravičen, ne vzdrič na temeljitih analizah. Surovinska baza je za lokacijo odločilna tam, kjer so količinske surovine za predelavo mnogo večje kakor količinske izdelke in je racionalneje prevažati proizvod tudi v oddaljena potrošna področja. Tako je na primer lokacija sladkornih tovarn tesno povezana s surovinsko bazo, saj je treba dovajati v tovarno po količini desetkrat več surovine

kakor znaša količina proizvodnega sladkorja. Podobni razlogi so odločilni za industrijo, ki predeluje sadje. Tudi tako podjetje je navezano na surovinsko bazo. Ni pa surovinska baza edini moment, ki odloča v lokaciji. Tako sta na primer za lokalizacijo tovarne aluminija odločilna premož in električna energija, ne pa morda surovinska baza — boksit, ker so količine potrebnega premoga precej večje, kakor količine surovine, to je boksita, odločilna je tudi cena električne energije.

Ce se povrtno k vprašanju lokalizacije mlinarske industrije, moramo najprej ugotoviti, da je količina žita, ki se predela, enaka količini proizvoda, to je moka. Potrebe prevoza niso bistveno večje, če v nežitornih področjih dovažamo žito namesto moka. Prednost mlinov v žitornem področju je le v tem, da lahko dobiva vsaj del potrebnega žita neposredno od pridelovalcev. Proti tezi lokalizacije mlinov izključno v žitornih področjih pa govorijo drugi važni momenti. Moka se neprimerno hitreje pokvari kakor žito, ki ga je mnogo lažje prevažati. Predvsem pa je žito mnogo lažje vskladiščiti kakor moka. Kako velika je nevarnost, da se moka v skladiščih pokvari, nam zgovorno priča primer, ko so se lani prav v Sloveniji pokvarile precejšnje količine moka. Brez vskladiščenih večjih rezerv ne moremo zagotoviti redne preskrbe potrošnikov. Takšne rezerve je mogoče ustvariti le v žitu, ne pa v moki. Prav zato smo zgradili povsod v državi velike žitne silose in jih še gradimo. V Reki nameravajo na primer zgraditi nujno potreben silos z zmogljivostjo 30.000 ton. Če danes tožijo vojvodinski mlini, da slabše izkoriščajo zmogljivost, kakor na primer mlini v drugih področjih, ni temu vzrok samo povečanje mlinarskih kapacitet izven Vojvodine, marveč med drugim tudi slabši žitni pridelek Vojvodine in pa tehnična zastarelost tamošnjih mlinov, posebno kar se tiče pogonske sile, saj imajo

vojvodinski mlini še danes po večini pogon na vpojni pilin in pri tem trošijo velike količine dragih drv, medtem ko imajo mlini v Sloveniji bodisi ceneni vodni ali električni pogon. Zgrešeno je tudi mnenje, da se zahteva po gradnji mlinov v nežitornih področjih naslanja na uvoz žita iz inozemstva (po večini čez Reko), saj je treba za prevoz uvoženega žita od Reke tudi do najbližjega mlinov plačati železniško prevoznino, kakor da bi se to žito pripeljalo iz Novega Sada.

Za lokacijo in zmogljivost mlinarske industrije morajo biti v prvi vrsti odločilne potrebe potrošnega okoliša. V ostalem naj le še pripomnimo, da predvideva perspektivni načrt za rekonstrukcijo mlinarske industrije v Sloveniji, ki ga je izdelalo Združenje, le kritje 80% potreb Slovenije, tako da bi Slovenija tudi v bodoče 20% potrebne moka dobivala iz mlinov v ostalih republikah.

DNEVNA KRONIKA

Ustanovitev Zvezne inšpekcije dela

Zvezni izvršni svet je izdal uredbu o ustanovitvi Zvezne inšpekcije dela. Njena naloga je, spremljati izpolnjevanje zveznih predpisov s področja higiensko-tehnične zaštite in strokovno nadzorovati delo republiških inšpekcij dela. Zvezna inšpekcija dela bo tudi analizirala higiensko-tehnično zaščito pri delu v posameznih gospodarskih panogah in pripravljala gradivo za asanacijo podjetij na področju higiensko-tehnične zaštite. V pristojnost Zvezne inšpekcije dela bodo sodili tudi posli v zvezi s propagando in popularizacijo higiensko-tehničnih ukrepov za zaščito pred poškodbami pri delu, kakor tudi objavljane raznih publikacij s področja inšpekcije dela.

Podatki republiških in okrajnih inšpekcij dela kažejo, da so samo leta 1954 ugotovili okrog 112.000 primerov nespoštovanja predpisov o higiensko-tehničnih ukrepih in drugih pravicah delavcev v gospodarskih organizacijah. Nad 74.000 primerov se na-

naša na nepravilno določitev letnega dopusta in na nezakonite odpuste z dela, kakor tudi na kršitev drugih pravic s področja delovnih odnosov. Z intervencijo delovnih inšpektorjev so odstranili napake v okrog 65 odstotkov primerih.

Ameriški strokovnjak za avtomobilske ceste v Jugoslaviji

Ze večraj smo kratko poročali, da je prišel v terek popoldne v našo državo ameriški strokovnjak za graditev avtomobilskih cest ing. Alfred van Dyke. Posvečeval se bo z našimi in ameriški predstavniki o programu graditve avtomobilskih cest v Jugoslaviji. Van Dyke je načelnik oddelka za avtomobilske ceste v prometnem oddelku ameriške uprave za mednarodno sodelovanje v Washingtonu.

Ameriški strokovnjak ostane v naši državi približno dva tedna. Ogledal si bo nekaj glavnih avtomobilskih cest, zlasti cesto Zagreb-Ljubljana, in jadransko cesto.

Van Dyke si bo ogledal naše ceste tudi iz letala. Če bo utegnil, se bo posvetoval z našimi strokovnjaki o graditvi avtomobilskih cest v vseh glavnih mestih naših republik.

Van Dyke je nedavno obiskal Egipt, Jordan in Libanon, kjer se je tudi posvetoval s strokovnjaki o graditvi cest. Iz Jugoslavije odpušča v Etiopijo in Liberijo.

Seja predsedstva Republiškega sveta sindikata Srbije

Včeraj se je v Beogradu sestalo predsedstvo Republiškega sveta sindikatov Srbije in pro-

razmer delovnih ljudi in za izpolnitev sistema delavskega samoupravljanja.

Jugoslovanski obrtniki bodo sodelovali na velesejmu v Firencah

Predsedstvo Zveze obrt. zbornic Jugoslavije je sklenilo, da bo jugoslovanska obrt sodelovala na mednarodnem velesejmu v Firencah, ki bo od 28. aprila do 18. maja. Na tem velesejmu bodo predvsem razstavljali usnjene izdelke, umetniške kovine, filigranske izdelke in umetniške lesne izdelke. To bo prvo samostojno sodelovanje naše povojne obrtni na velesejmu v tujini. Zato bodo ustanovili komisijo, ki bo ocenila prijavljena dela.

Dr. Fiolčić — jugoslovanski zastopnik na konferenci veterinarskih strokovnjakov

V Parizu bo od 13. do 19. februarja konferenca veterinarskih strokovnjakov, ki sta jo sklicala organizacija OZN za kmetištvo in prehrano ter Mednarodni urad za zatiranje živalskih nalezljivih bolezni. Na konferenci bodo pričeli vprašanje uvoza živine, ki je cepljena proti slinavki in park-leviji, kakor tudi sodeve karantenskih ukrepov pri izvozu in uvozu živine sploh. Jugoslovanski veterinarsko službo bo na tej konferenci zastopal direktor veterinarske uprave LR Hrvatske dr. Nikola Fiolčić.

Kooperacija med tovar- nama »TUP« in »TEF«

Tovarna premogovirnih izdelkov »TUP« iz Dubrovnika in Tovarna elektrod in železnih litin »TEF« iz Sibenika sta podpisale pogodbo o kooperaciji. Ti dve tovarni, edini te vrste v naši državi, bosta začeli sodelovati 1. januarja 1957, ker mora »TUP« poprej še opraviti nekatera investicijska dela. Sibienska tovarna bo preselila tovarno »TUP« na polproizvod. Tako bo slednja postala neodvisna od uvoza surovin, lahko pa bo izvažala pakice za baterije in oglje za kinoaparature.

**Zaradi katastrofalno
nizkega vodostaja je
bila Elektroindustrijska
skupnost prisiljena
zelo omejiti porabo
električne energije.
Da v teh okoliščinah
ne bi povečali težav,
pričakujemo, da bodo
vsi državljani, podjetja
in ustanove do
skrajnosti štedili električno
energijo in disciplinirano
ter z razumevanjem
podprli napore, da objektivne
težave ne bi prizadejale
novih nevšečnosti
pri zagotovitvi nujnih
potreb potrošnikov in
gospodarsiva.**

PTT delagacija LR Kitajske v Sloveniji

V torek, 7. t. m. je prispela v Ljubljano PTT delagacija LR Kitajske, ki jo vodi zastopnik ministra PTT g. Van Cei-gan. V delagaciji so še zastopnik sekretarja ministrstva PTT g. Cjao Vej-čun, zastopnik načelnika Glavne uprave za medkrajevne zveze g. Van Cei-lun, zastopnik načelnika oddelka za mednarodne odnose g. Ceun Či-fa in prevajalec g. Van Jun-fun.

Delagacija je prispela v Jugoslavijo pred nekaj dnevi in je v Beogradu sklenila in podpisala sporazum o poštne prometu med LR Kitajsko in FLRJ.

Na ljubljanskem kolodvoru je delagacija sprejel direktor Podjetja za PTT promet v LRS tov. Jože Gerbec, ki je spremljal goste v Kranj, kjer so si ogledali tovarno za elektrotehniko in fino mehaniko »Iskra«. Po kosilu v Kranju so se gostje odpeljali na Bled, kjer jim je bila v počitniškem domu PTT uslužbenecov prirejena zakuska. Zvečer so se vrnili v Ljubljano, včeraj pa so si ogledali palačo uprave Podjetja za PTT promet in telekomunikacijske naprave v Ljubljani.

Popoldne so se gostje odpeljali v Postojno in po ogledu Postojnske jame nadaljevali pot v Opatijo. Danes bodo obiskali podjetje za PTT promet na Reki in pomorsko podjetje »Jugolijna«, nakar bodo odpotovali v Koper in si ogledali Izolo, Portorož in Piran. V soboto 11. t. m. bodo kitajski gostje odpotovali v Zagreb.

Delagacija indonezijskih socialistov prispela v Sarajevo

Včeraj je član predsedstva GO SZDL BiH Ilija Došen sprejel člane delagacije indonezijske socialistične stranke, ki so prispeli v Sarajevo, in se z njimi dlje prirčno razgovarjal. Gostje so dopoldne obiskali tudi republiški izvršni svet, kjer jih je sprejel član Sveta Hajro Kapetanović.

Prikladno področje sporazumevanja

Izmenjava poslanic med ministrskimi predsednikom Bulgani- nom in predsednikom Eisenhower- jem je načela vprašanje, ali po- meni to začetek nove faze žitah- nejše mednarodne dejavnosti na področju pogajanj. Značilno je, da so mnogi opazovalci, pa tudi nekateri predstavniki pozdravili predsedniško korespondenco pred- vem kot znamenje oživitve prija- teljskih razgovorov med Vzhodom in Zahodom, ne da bi pri tem mnogo razpranjali o glediščih, izraženih v sovjetski ali ameriški poslanici.

To nikakor ni naključje. Svet tuji stvarno potrebo po ustoar- jalnih pobudah, usmerjenih na nadaljnje sporazumevanje, in ljudje si nestrpno prizadevajo, da bi ugotovili, ali lahko velja ta ali oni ukrep za takšno vrsto po- bude. Očitno je, da vzbujajo o takšnih okoliščinah več zanimanja in nad ljubeznive metode medsebojnega obveščanja, poudar- janja nove volje in pripravljenosti na pogajanja, torej pojavi, ki v mednarodnem življenju še niso dobili ustaljenosti, kakor pa po- navljajo bolj ali manj znanih gledišč. Če javnost ploska osake- mu novemu izrazu ženevskega duha strpnosti, ploska predse- zato, ker domneva, da bo praksa čim pogostejših razgovorov med Vzhodom in Zahodom oplovala na omehčanih trme, na iskanje poti k ureditvi perečih vprašanj, ki se teže svet.

V zadnjih dveh, treh letih so bili s skupnimi napor in običajno z obojestranskim popuščanjem izraženi nekateri ostri mednarod- ni spori. Domala v vseh primerih (Koreja, Indokina, Avstrija itd.), izmed katerih so nekatere res po- raznili samo začasno in nepopol- no — je šlo za takšne izhode, ki niso bistveno motili razmerja med veljavnimi. Konflikto so se poslo- poma skrhali na tiste spore, ki so, če jih presojamo s stališča ohran- itve razmerja med silami, mnogo bolj zamotani (Nemčija, evropska varnost itd.). Delno zboljšanje mednarodnega ozdušja je slonelo na doseženih sporazumih. Dejstvo, da je bilo zadnje mesece videti nekatera obnavljanja, odmike od »ženevskih« metod, ki so bile iz- raz sprememb na bolje, pa si mo- rano razlagati predosem s težavami v zvezi z iskanjem splošno sprejemljivi poti k ureditvi ostah- lih zadev, v zvezi z odobranjem in formuliranjem novih, bolj elasti- čnih idej.

Kolikor se ravnamo po zdaj dokaj bogatih izkušnjah, pridobi- lenih v naporih za popuščanje napetosti, toliko se nam neogibno vsiljuje sklep, da je treba predmet novih sporazumov med Vzhodom in Zahodom iskati predosem na tistih področjih, kjer bi ga bilo moč doseči z enakim popuščanjem ali bolje rečeno brez nevarnosti, da bi trpelo razmerje med silami, o katerem vidita obe skupini držav poročila za svojo varnost.

Ni dvoma, da je razorožitve prikladno področje, ki ustreza tem pogojem. Odveč bi bilo doka- zovati, da bi prinesel sleherni na- predek na tem področju, pa naj bi bil še tako skromen in nepo- poln, ogromno psihološko olajša- nje še zelo napetim duhovom in nič manj koristno razbremenitev državnih blagin. Mnogo bolj bistveno je to, da so dani zdaj do- ločeni pogoji za takšen napredek in da je na razpolago velika iz- bira bolj ali manj radikalnih idej, ki bi lahko bile elementi sporaz- umov. Dovolj širok je razpon med minimalno zahtevno, da bi za- začetek preprečili vsaj stopnjevan- je tekmovalnosti v oboroževanju in omogočili splošno sporazum o postopni, enakomerni in kontro- lirani razorožitvi.

Tudi predsedniki vlad veseli- so na konferenci našli dokaj na- črtov. Ko je Nikolaj Bulganin predlagal tak prvi korak na poti k splošnemu sporazumu o raz- orožitvi, obeleženo v sovjetskem predlogu z dne 10. maja 1955, je na sestanku ministrskih predse- dnikov zahteval, naj bi se sporaz- um o razni oboroženosti, o ne- katerih načinih zmanjšanja njhovega obsega na dogovorjeno ra- ven in o preprečitvi uporabe atom- skega orožja, »razen v primeru agresije«. Dwight Eisenhower je sponziral sporazum o medsebojni inspekciji in kontroli iz zraka, da bi preprečili nenadne napade. Edgar Faure se je zavzemal za kontrolo nad proračunskimi iz- datki za oborožitev in za pretaka-

nje sproščenih finančnih sredstev v sklade za pomoč nerazvitim deželam. Anthony Eden se je iz- rekkel za delno demilitarizirane in medsebojno kontrolirane cone vzdolž »demarkacijske črte« vzhod—zahod v Evropi. Vsi ti načrti so bili mišljeni kot pred- met za proučevanje v resoluciji desetege zasedanja Generalne skupščine OZN.

Žal se je odtelej več truda iz- gubilo o polemiki o prednostih ali slabih straneh ene ali druge ideje, kakor pa ga je bilo zastavljenega v poizkusih, da bi ideje vskladili in postopoma ostvarili. Noben teh načrtov ne pomeni popolne uredit- ve, toda vsak bi lahko bil njen sestavni del. Če naj bi bile zamisli ministrskih predsednikov izhodi- šča za dogovore — takšen smisel so jim pripisovali sami avtorji — tedaj bi o kateri koli izmed njih težko rekli, da pomeni edini mož- ni izhod iz sedanjega položaja.

Očitno je, da bi lahko našli na področju razorožitve mnogo »začetnih ukrepov«, bolj ali manj ambicioznih, toda glede na njihov oploj na mednarodne razmere ne- doomno koristnih. In naposled, skupni napor, da bi dosegli na- predek v razorožitvi, bi v seda- njem trenutku zahtevali razme- roma najmanj sprememb v sploš- nih političnih glediščih veseli- h, hkrati pa bi lahko pripravili nove sporazume.

Obnovitev dela ožjega odbora komisije OZN za razorožitev nudi za takšne napore priložnost, ki bi jo bilo treba dobro izkoristiti. S tem bi vsekakor dozorili tudi po- goji za sklicanje splošne konfe- rence o razorožitvi pod okriljem OZN. Konferenca bi omogočila najširšo in hkrati tudi konkretno izmenjavo mnenj o enem najbolj perečih sodobnih problemov, omo- gočila bi razpravo, h kateri bi lahko vsi člani OZN prispevali svoj delež.

G. Altman

Pobuda Habiba Burgibe

V federacijo naj bi se povezali Maroko, Alžir in Tunizija — Vezana naj bi bila na Francijo, hkrati pa naj bi postala most med Bližnjim vzhodom in Zahodno Evropo

Pariz, 8. febr. (Tanjug). Vojda Neodestura Habib Burgiba je danes izjavil, da trdno veruje v ustanovitev nove afriške federacije, ki bi obsegala Tunizijo, Alžir in Maroko ter povezala te dežele s Francijo.

Pred tednom dni je Habib Burgiba prisel v Pariz in dose- gel med razgovori z vodilnimi francoskimi politiki načelno pri- volitev francoske vlade v »po- spešitev etap« na poti k popolni neodvisnosti Tunizije s prenosom

Habib Burgiba, vođa tuniškega Neodestura

o »izredno močnem odporu« francoskih priseljencev proti na- črtom pariške vlade. Habib Burgiba je izjavil, da »neurejeno vprašanje Alžira stal- no ogroža svobodo Tunizije in Maroka«. »Ti dve afriški deželi si prizadevata, da bi iz protekto- rata prešli k popolni samostoj- nosti v sodelovanju s Francijo in se bosta čutili zmeraj ogo- roženi, dokler ne bo pravilno po- ravnan spor v Alžiru in zlomljen odpor alžirskih priseljencev.

Burgiba je tudi rekel, da sta »napredek in usoda Tunizije, Maroka in Alžira medsebojno čvrsto povezana« in da »koristi narodov Severne Afrike zahtev- vajo ustanovitev enotne neodvis- ne zveze, ki bi sklenila s Fran- cijo neposredne sporazume za ohranitev francoskih gospodar- skih in kulturnih koristi. Afri- ška federacija bi dobila v tem primeru vlogo važnega prijateljskega mostu, ki bi vezal arabske dežele Bližnjega vzhoda z zahod- nimi državami,« je pripomnil Burgiba.

Francoski krogi so z veliko pozornostjo sprejeli to Burgibo- vo izjavo. Čeprav velja ideja o »afriški federaciji« za zdaj za »prezgodnjo«, ker se alžirsko vprašanje še ni premaknilo z mrtve točke, opozarjajo, da pris- pe v ponedeljek v Pariz tudi maroški sultan Ben Jusuf, o ka- terem trdijo, da si enako kakor Burgiba prizadeva pridobiti fran- cosko vlado za »nova popušča- nja glede na Alžir«.

poslov narodne obrambe in di- plomacije na tuniško vlado. Kon- kretna pogajanja o teh vpraša- njih, ki se bodo začela kmalu, naj bi omogočila francoski vladi, da bi si pridobila tudi pri alžir- skih nacionalistih zaupanje in se začela še z njimi neposredno po- gajati o »ohranitvi francoskega alžirske skupnosti«. Guy Mollet je danes v tem smislu nadaljeval svoje razgovore v Alžiru. Naj- novejše vesti iz Afrike pa govore

večji. Čeprav še ni bila dose- žena možna raven, narašča jugo- slovanski izvoz v Burmo iz leta v leto. Lani je dosegel vrednost nad 13,2 milijona din, kar po- meni v primeri s 1954 povečanje indeksa na 178 (1954 = 100). Ju- goslovanski uvoz je bil lani mno- go večji in njegova vrednost je znašala nad 87 milijonov din. To je predvsem posledica nakupa riža na burmanskem trgu (mal- no 15.000 ton). Takšen razvoj ju- goslovansko-burmanske blagovne izmenjave omogoča jugoslovan- skim izvoznim podjetjem zelo ugodne posle, še zlasti zato, ker bomo burmanski riž še nadalje kupovali in ker je burmanski trg zelo prikladen za prodajo naših industrijskih proizvodov.

Po razgovorih v Burmi bo jugoslovanska gospodarska dele- gacija obiskala tudi nekatere de- žele Srednjega in Daljnega vzho- da. To bo po splošnem mnenju prispevalo k razvoju gospodar- skih odnosov z deželami v tem delu sveta.

— Z VSEH STRANI SVETA —

ITALIJA
TOGLIATTI POTUJE
V MOSKVO
Rim, 8. febr. (AFP) Generalni taj- nik KP Italije Palmiro Togliatti je danes odpotoval v Moskvo, kjer bo prisostvoval kongresu KP ZSSR, ki se bo začel 14. februarja. Z njim so odpotovali še nekateri partijski vodi- telji.

ZSSR
SPREMEMBE V VLADI
Moskva, 8. febr. (AFP) Vrhovni sovjetski SSR Litve je odstavil Mečisla- va Gviliša s položaja predsednika litovske vlade, na to mesto pa imeno- val Matheusa Chumauskasa. Razen tega so bile izvršene nekatere spre- membe v vladi. Podpredsednik re- publiške vlade je postal Peter Levicki. Tudi stiri člani Vrhovnega sodišča so bili razrešeni svojih dolžnosti.

FRANCIJA
TRGOVINSKI SPORAZUM
Z MADŽARSKO
Pariz, 8. febr. (MTI) Tu so bila zaključena gospodarska pogajanja med Madžarsko in Francijo. Po no- vem trgovinskem in plačilnem sporaz- umu bo Francija dobavljala Ma- džarski jeklo, izdelke iz valjanega železa, elektrotehniške potrebščine, les in drugo blago v zameno za oljarice, semena, mesnine, precizne instru- mente, tekstilne in druge izdelke.

BRAZILIJA
TRGOVINSKI STIKI Z ZSSR
Rio de Janeiro, 8. febr. (AP) Pred- sednik Juscelino Kubitšek je izjavil, da se bo bržkva povečala blagovna izmenjava med Brazilijo in Sovjetsko zvezo. Brazilija bo navezala trgovin- ske stike s Sovjetsko zvezo, ureditev diplomatskih stikov med obema de- želama pa je odvisna od brazilskega Kongresa.

KRUPPOVA TOVARNA
V SAO PAULO
Sao Paulo, 8. febr. (AFP) Pokra- jinska vlada Sao Paula je odstopila zahodnemskemu podjetju Krupp zemljišče za zgraditev velikega indu- strijskega podjetja v neposredni bli- žini glavnega mesta, to pokrajino. Krupp bo ondi zgradil tovarno loko- motiv.

ZDA
NOVA RAKETA
Chicago, 8. febr. (AFP) Vođa raz- iskovalne službe ameriške mornarice admiral Rawson Bennett je izjavil, da so v ZDA zgradili motor, ki lahko požene rakete do višine 250 km s hi-

Kitajska gospodarska delegacija v Dubrovniku

Dubrovnik, 8. febr. (Tanjug). V Dubrovniku se mudi kitajska gospodarska delegacija pod vod- stvom pomočnika ministra za zu- nanjo trgovino Kung Juanga. De- legacija je sprejel predsednik ob- činskega ljudskega odbora Ivan Suljak. Danes dopoldne si je ogle- dala zgodovinske in kulturne spo- menike Dubrovnika, popoldne pa so si nekateri njeni člani ogledali tobakso postajo, kjer so se zani- mali za možnost, da bi izvažali tobak.

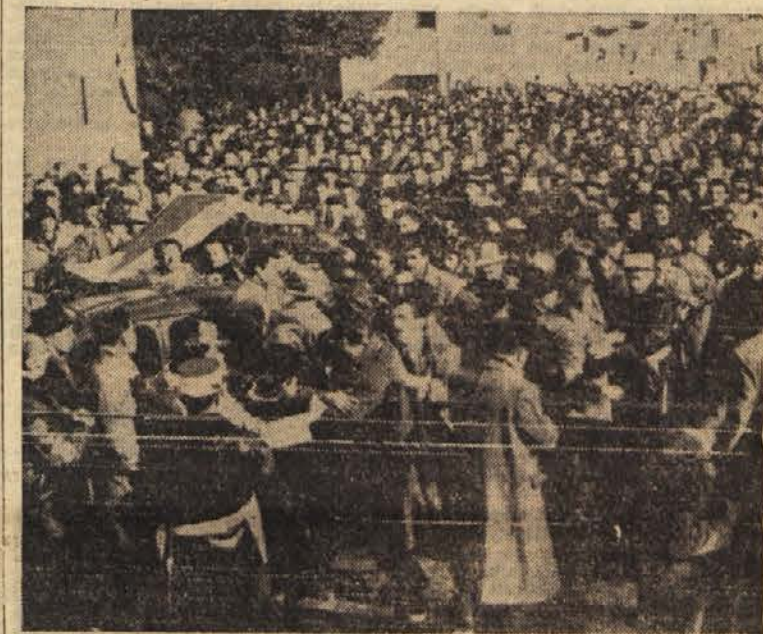
Jutri zjutraj se bo kitajska go- spodarska delegacija vrnila v Sa- rajjevo.

KAIRSKKE RADIJSKE ODDAJE ZA AFRIKANCE

Živi zgledi bolj mičejo

(Od našega stalnega dopisnika)

Kairo, februarja. Posebna egiptovska radijska postaja že precej časa oddaja po- sebne oddaje, namenjene prebi- valcem Afriškega kontinenta. Med temi oddajami so vsekakor najpomembnejše oddaje v jezi- kih prebivalcev Kenije, Ugande in Zanzibara. O njihovi vsebini so se razvile že mnoge razprave s predstavniki posameznih velesil, ki so uradno izražali nezadovolj- stvo z vsebino kairskih oddaj. Egipčani odgovarjajo, da je glavni cilj teh oddaj za Afriko boj proti lažnemu obveščanju javnosti. Ti razlogi so za pred-

Zadnje demonstracije francoskih priseljencev v Alžiru

Perspektive gospodarskega sodelovanja

z Burmo in drugimi deželami na Daljnem vzhodu

Beograd, 8. febr. (Tanjug). Na- poved jugoslovansko-burmanskih gospodarskih pogajanj, ki se bo- do kmalu začela v Rangunu, je napravila ugoden vtis v gospo- darskih krogih Jugoslavije in Burme. Burmanski tisk pravi, da bo obisk jugoslovanske gospo- darske delegacije, ki je včeraj odpotovala iz Beograda, prispe- val v nadaljnji razširitev gospo- darskega sodelovanja obeh pri- jateljskih dežel na vseh področ- jih. »New Times of Burma« me- ni, da bo za časa bivanja jugo- slovanskih gospodarskih funkci- narjev prišlo tudi do razgovorov o sodelovanju med agencijami in

gospodarskimi organizacijami obeh dežel.

V Beogradu presojajo poto- vanje jugoslovanske delegacije kot stvaren korak, da bi uve- ljavili določbe brionskega spo- razuma, kar bo prispevek k na- daljnji krepitvi gospodarskega sodelovanja. Na podlagi tega in drugih sporazumov med obema deželama bodo jugoslovanska podjetja izvažala v Burmo razno potrošno blago, investicijske na- prave in drugo blago, ki ga po- trebuje burmanski trg.

V zadnjih letih so bili v tem pogledu že doseženi zadovoljivi uspehi, a bi lahko bilo še znatno

večji. Čeprav še ni bila dose- žena možna raven, narašča jugo- slovanski izvoz v Burmo iz leta v leto. Lani je dosegel vrednost nad 13,2 milijona din, kar po- meni v primeri s 1954 povečanje indeksa na 178 (1954 = 100). Ju- goslovanski uvoz je bil lani mno- go večji in njegova vrednost je znašala nad 87 milijonov din. To je predvsem posledica nakupa riža na burmanskem trgu (mal- no 15.000 ton). Takšen razvoj ju- goslovansko-burmanske blagovne izmenjave omogoča jugoslovan- skim izvoznim podjetjem zelo ugodne posle, še zlasti zato, ker bomo burmanski riž še nadalje kupovali in ker je burmanski trg zelo prikladen za prodajo naših industrijskih proizvodov.

Po razgovorih v Burmi bo jugoslovanska gospodarska dele- gacija obiskala tudi nekatere de- žele Srednjega in Daljnega vzho- da. To bo po splošnem mnenju prispevalo k razvoju gospodar- skih odnosov z deželami v tem delu sveta.

Intenzivna kampanja

obeh političnih taborov za bližnje volitve v Grčiji

Atene, 8. febr. (Tanjug). V Grčiji, kjer bodo čez 10 dni sploš- ne volitve, je vse javno življenje v znamenju predvolilne kampa- nje. Vzlic zametom in mrazu po- tujejo kandidati po svojih vo- lilnih okrajih in prireajo pred- volilna zborovanja.

Vodja Radikalne unije mini- strski predsednik Karamanlis je skoraj neprenehoma na poti. V Patrasu na Peloponezu je Ka- ranmanlis izjavil, da so za nadaljnji napredek dežele »nujno potrebne globoke politične spremembe, ki jih grški narod že dolgo časa terjaa. Ena izmed nalog Radikalne unije bo sestava štirile- nega načrta, ki bi obsegal gospo-

darske reforme, povečanje delov- ne storilnosti, uvedbo tehničnih in upravnih novosti itd. Hkrati bo treba izvršiti socialne spre- membe in izboljšati položaj kme- tov, delavcev in nameščencev. Če bi te spremembe uveljavili, je dejal, bi se v desetih letih narodni dohodek Grčije podvo- jil. Izrekel se je proti notranji politiki front, češ da bi Grčiji samo škodila.

Voditelji opozicijske Demo- kratske zveze v svojih govorih napadajo zlasti Karamanlisa. Pri tem poudarjajo, da je pglaviti cilj zveze ustvariti v deželi de- mokratičen režim. Tako je Pa- pandreu poudaril, da so stran- ke centra in levece ustanovile Demokratsko zvezo, ker sta jih k temu prisilila večinski si- stem in politika prejšnjih vlad. Ta koalicijska, do katere je prišlo privkrat v politični zgodovini de- žele, zahteva proporcionalni vo- lilni sistem.

Kitajsko ljudstvo slej ko prej za mirno osvoboditev Formoze

Peking, 8. febr. (Nova Kitaj- ska). Na koncu drugega zaseda- nja nacionalnega odbora Kitaj- ske Ljudske posvetovalne konfe- rence je bila sprejeta resolucija, ki je v njej med drugim rečeno, da je kitajsko ljudstvo priprav- ljeno osvoboditi Formozo. Reso- lucija poziva vse Kitajce na For- mozi in po drugih deželah, naj zastavijo vse sile za miroljubno osvoboditev Formoze in njeno združitve Kitajske. V resoluciji je tudi poudarjeno, da se bo ki- tajsko ljudstvo še nadalje borilo za ostvaritev kolektivne varnosti ter miru v Aziji in na Tihem oceanu.

Resolucija odobrava politično poročilo predsednika odbora Cu En Laja ter posebna poročila treh podpredsednikov. Nadalje opozarja na nujnost odločnega uveljavljanja načel o planiranju v gospodarstvu, socialistični pre- obrazbi kmetijstva, obrti, trgo- vine in industrije.

Še letos umetni sateliti?

Freudenstadt, 8. febr. (AFP). Predsednik ameriškega odbora za umetne satelite Perten je pred- ložil mednarodnemu kongresu fizikov v Freudenstadtu poročilo o načrtih tega odbora. V svo- jem poročilu je poudaril, da bodo ZDA letos spustile več umetnih satelitov z zemlje s premerom 60 cm in težkih približno 10 kg. Satelite bodo spustili do višine 480 km nad zemljo s trojnimi ra- ketami, od katerih se bodo sateliti ločili in potem nadaljevali kro- ženje okrog zemlje v obliki elip- se. Z njimi bo moč dobiti po- datke o gostoti zraka, intenziteti sončnega ultravioletnega žarče- nja, kozmičnega žarčenja ter po- datke o prostornini zemeljske krogle.

Profesor Leonid Sedov, član moskovske akademije znanosti, ki prav tako prisostvuje kongre- su v Freudenstadtu, bo bržčas še danes razložil sovjetske načrte o spuščanju umetnih satelitov v stratosfero.

Sporazum o posojilu za zgraditev Asuanskega jezua

Kairo, 8. febr. (Reuter). Fi- nančni minister Moneim el Kai- suni je izjavil novinarjem, da so z Mednarodno banko za obnovo in razvoj v vseh točkah dosegli sporazum o posojilu v znesku 464 milijonov funtov za izgrad- njo novega Asuanskega jezua.

Načrt o večjem priseljevanju v ZDA

Washington, 8. febr. (AFP). — Predsednik Eisenhower je pred- lagal danes Kongresu, naj privoli v povečanje števila priseljencev od 155.000 na 220.000 letno. V po- sebni »poslanici o priseljevanju«, ki jo je poslal Kongresu, pravi Eisenhower, da je treba ob po- večanju imigracijske kvote upošte- vati odgovornost, ki jo imajo ZDA v sodobnem svetu.

— Z VSEH STRANI SVETA —

VZHODNA NEMCIJA
ORGANIZACIJA
LETALSKIH SIL
Berlin, 8. febr. (AFP) Vzhodna Nemčija bo v kratkem s podporo ZSSR organizirala svoje letalske sile. Obsegale bodo lovski letala in bom- bnik ter reaktivna letala.

FRANCIJA
TRGOVINSKI SPORAZUM
Z MADŽARSKO
Pariz, 8. febr. (MTI) Tu so bila zaključena gospodarska pogajanja med Madžarsko in Francijo. Po no- vem trgovinskem in plačilnem sporaz- umu bo Francija dobavljala Ma- džarski jeklo, izdelke iz valjanega železa, elektrotehniške potrebščine, les in drugo blago v zameno za oljarice, semena, mesnine, precizne instru- mente, tekstilne in druge izdelke.

BRAZILIJA
TRGOVINSKI STIKI Z ZSSR
Rio de Janeiro, 8. febr. (AP) Pred- sednik Juscelino Kubitšek je izjavil, da se bo bržkva povečala blagovna izmenjava med Brazilijo in Sovjetsko zvezo. Brazilija bo navezala trgovin- ske stike s Sovjetsko zvezo, ureditev diplomatskih stikov med obema de- želama pa je odvisna od brazilskega Kongresa.

KRUPPOVA TOVARNA
V SAO PAULO
Sao Paulo, 8. febr. (AFP) Pokra- jinska vlada Sao Paula je odstopila zahodnemskemu podjetju Krupp zemljišče za zgraditev velikega indu- strijskega podjetja v neposredni bli- žini glavnega mesta, to pokrajino. Krupp bo ondi zgradil tovarno loko- motiv.

ZDA
NOVA RAKETA
Chicago, 8. febr. (AFP) Vođa raz- iskovalne službe ameriške mornarice admiral Rawson Bennett je izjavil, da so v ZDA zgradili motor, ki lahko požene rakete do višine 250 km s hi-

trostjo 5 km v sekundi. Raketa bi po- tem doela nepoškodovana spet pri- stala na zemlji.

AVSTRIJA
DIPLOMATSKI STIKI
Z ALBANJO
Dunaj, 8. febr. (AP) Avstrijsko zunanje ministrstvo je objavilo, da so bili obnovljeni diplomatski stiki med Avstrijo in Albanijo.

CIPER
ATENTATI
Nikosia, 8. febr. (AFP) V pretekli noči je bilo vrženih nekaj bomb na pripadnike britanske vojske in poli- cij v raznih krajih otoka. Bombe so vrgli na dva vojaška avtomobila, ki sta patrulirala po ulicah Paphosa ter na policijski postaji v Kirenu in Am- brosiu. Zrtov ni bilo, gmotna škoda pa je neznatna.

IZRAEL
NOVI IZDATKI ZA VOJSKO
IN PRISELJENCE
Jeruzalem, 8. febr. (Reuter) Izra- elski parlament je potrdil dodatni proračun v višini 16 milijonov izra- elskih funtov za tekoče finančno leto. Naknadni proračun naj bi pokrili obrambne potrebe dežele ter izdatke za priseljevanje Židov iz Severne Afrike. Prvotno je proračun znašal 631 milijonov funtov.

JAPONSKA
IZMENJAVA INTERNIRANCEV
S SEVERNO KOREJO
Tokio, 8. febr. (AP) V pogajanjih med japonskimi in severnokorejski- mi predstavniki Rdečega križa v Pjongjangu o repatriaciji japonskih internirancev iz Severne Koreje je nastal zastoj zaradi zahtev severno- korejskih predstavnikov, da bi se po- gajala tudi o Korejih, interniranih med Japonskem. Delegacija japonskega Rdečega križa neke razpravi o in- terniranih Korejih, dokler ne dobi iz Tokia ustreznih navodil.

Industrijska podjetja v okraju so se v anketi izrekla za tehniško srednjo šolo v Mariboru

Mariborski okraj bi že davno moral imeti tudi Tehniško srednjo šolo. Pred nekaj leti so sicer ustanovili v Mariboru dva oddelka, ki so ju pa kmalu ukinili. Takrat je namreč obveljalo mnenje, da zahteva Tehniška srednja šola v Ljubljani, ki ob Univerzi in pa številnem predavateljskem kadru s potrebno izobrazbo, delavnicah, tradicijo in drugih ugodnostih edino lahko zadrži potrebno strokovno raven. Problem so videli med drugim tudi v tem, da bi utegnili število tehnikov s srednjo izobrazbo preveč narasti in bi nastalo vprašanje zaposlitve.

V Mariboru so potrebe po ustanovitvi TSS kljub vsemu iz leta v leto večje, tako bi morali sedaj pristojni ljudje spregovoriti o vprašanju poslednje besede. Zato se je okrajni Svet za šolstvo obrnil z anketo tudi na vsa podjetja v okraju. V bistvu je dobil en sam odgovor: Smo za Tehniško

srednjo šolo, iniciativo pozdravljamo, tako razvita industrija mora imeti ob sebi tudi potrebno srednjo šolo, odnosno tiste njene oddelke, ki so najbolj potrebni. Podjetja so se torej zelo ugodno izrekla in obljubila moralno in materialno podporo. Nekatere tovarne so o anketi razpravljale tudi s svojim kolektivom. Delavci so stvar komentirali po svoje, v bistvu s stališča staršev.

Vsako leto opravi v okraju precej dijakov malo maturo. Nadaljevali bi študij na Tehniški srednji šoli, ker šolanja v Ljubljani finančno ne zmorejo, izbirajo poklice, za katere nimajo niti pravega veselja. Od tod najbrž tudi naval v mariborski ekonomski šoli.

Pomanjkanje kadra s srednje

tehniško izobrazbo je pa očitno. Anketa je razen ostalega pokazala to, da bi tovarne v okraju potrebovale letno 52 strojnih tehnikov, 36 elektrotehnikov, 23 gradbenikov, 15 metalurgov, 7 tekstilcev in 6 tehnikov iz lesne stroke.

Za ustanovitev Tehniške srednje šole v Mariboru se pa ne potegujejo samo podjetja. Pobudo za to dajejo tudi starši na neštetihih sestankih, zlasti tam, kjer razpravljajo o usmeritvi mladine v razne poklice.

Vse to, predvsem pa zahteva industrije, je okrajni Svet za šolstvo privedlo do tega, da so letos začeli temeljiteje razpravljati o šoli. Kot rečeno, niso potrebni vsi oddelki, vsekakor pa gradbeni, strojni in elektrotehniški. Razmišljajo tudi o prostorih. Strojni

in elektrotehniški oddelki bi lahko dobili ustrezne prostore v Industrijski kovinski šoli na Tezenu. Tu so že delavnice, razen tega pa tudi dovolj predavateljev z visoko tehniško izobrazbo, ki bi razen rednih profesorjev poučevali honorarno. V najrazličnejših podjetjih iz teh strok, so tudi odlične možnosti za praktičen pouk.

Prav tako ni problem ustanovitve gradbenega oddelka. Svet za šolstvo ustanavlja internat in vajensko gradbeno šolo. Za ureditev nedokončanih stavb pri Delavnici železniških vozil potrebujejo še 30 milijonov. V tej šoli bi našel dovolj mesta tudi gradbeni oddelki TSS. (Zamisel za ustanovitev vajenske šole opravičuje dejstvo, da je v tej stroki povsod največ kadra s Stajerske in Prekmurja, razen tega tudi s Primorske, ki pa v tem primeru ne pride toliko v poštev.)

Razlogov za ustanovitev Tehniške srednje šole v Mariboru je torej dovolj. Upati je, da bo pri tem odločilno mnenje industrije, ki je v anketi jasno povedala svoje želje in potrebe.

Uspešno izobraževanje na občini Tabor v Mariboru

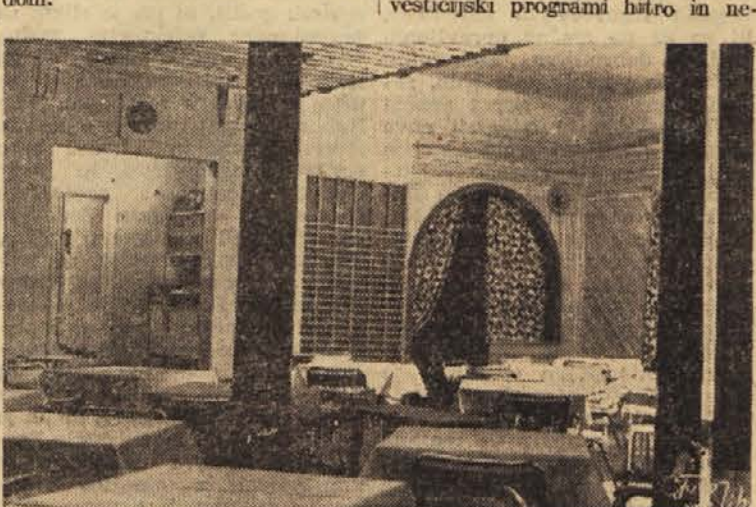
Do letošnjega leta so bila že dokaj redno predavanja ljudske univerze v Studencih in na Taboru, ter priloženostno v Pekrah, Limbušu, Radvanju in Razvanju. Letos oziroma lanske leto so ubrali boljše pot. Predavanja so začeli prirediti bolj organizirano. Sestavili so 5 ciklovus predavanj raznih področij. Članje ljudi je izredno veliko. Najbolji uspehi so v Novi vasi, kjer je povprečni obisk 100 poslušalcev. Podobno je v Studencih.

Torenski odbori SZDL imajo komisijo za LU, ki skrbijo za redno obveščanje in prostoro. Pri Ob. Lo pa je odbor LU. V organizaciji tudi sodelujejo KUD in Svoboda Tabor. Predavanja so redno ob ponedeljkih, točih, sredah in četrtkih in trajajo 3 tedne. Doslej jih je obiskalo 2000 ljudi, predavanj pa je bilo 12. D. M.

CENE GRADBENIH STORITEV SO PREVIŠOKE

Razen nesolidnih investicij, programov in projektov, slabe mehanizacije, majhne storilnosti draži cene gradbenih storitev tudi neupravičeno dvigovanje plač v nekaterih podjetjih v goriškem okraju

V goriškem okraju je gradbeništvo ena najbolj razvitih industrijskih panog, vendar delovni ljudje od njega nimajo zadostnih koristi. Gradbene storitve so namreč zaradi nekaterih čimiliteljev, o katerih bo govora pozneje, predrago in presegajo finančne možnosti številnih interesentov, ki bi si radi zgradili lasten dom.

Te dni so odprli v Santorijevi ulici v Kopru novo moderno restavracijo »Galeba«. Prostore so uredili po zamisli inž. arh. Janka Omahna, zmogljivost restavracije pa je 150 oseb. Novo gostišče je namenjeno predvsem prehodnim gostom, sprejemali pa bodo tudi abonente. Zlasti velik pomen bo imela restavracija med sezono, ko dnevno obiskujejo Koper skupine domačih in tujih turistov. V istem posloplju urejajo tudi sobe za goste. To vprašanje je v Kopru zelo pereče, saj je v mestu en sam hotel, ki je zlasti med turistično sezono dnevno prenatrpan z gosti. Hotel »Galeba« bo imel 24 sob s 46 ležišči.

B R A L C I N A M P I Š E J O

Malomarnost ali...

V soboto, 4. februarja je ob 15.30 uri umrl družinski oče Ciril Šeremet iz Ljubljane, Tovarniška ulica 14 v Zelenci jami, v ljubljanski bolnišnici. Zlastno in rosnico je, da je bila družina oziroma žena obveščena z brzojavko o smrti moža še v nedeljo, 5. februarja ob 14.30 uri.

Žena Julijana Šeremet se je vrnila domov iz bolnišnice prav trenutku, ko je postar prišel brzojavko z obvestilom o smrti njenega moža. Šeremetova je bila v bolnišnico, ker je hotela obiskati svojega moža. Ko je prišla v sobo na oddelku št. 2 je bila neprijetno presenečena, ker moža ni bilo v sobi. Šele ostali bolniki so jo prvi obvestili o moževi smrti. Ko je vprašala nato službojučo sestro o vsaki svojem možu, je le-ta izjavila, da je mož umrl v soboto ob 15.30 uri in da so z oddelka takoj javili to smrt upravi bolnišnice. Več sestra ni vedela povedati.

Na brzojavki pa, katero je Šeremetova prejela v nedeljo popoldno, je bil že tudi določen datum pogreba, in sicer v ponedeljek 6. februarja ob 11. uri. Sorodniki so seveda ta pogreb preprečili, tako da je bil pokojni Ciril Šeremet pokopan nato v torek popoldno.

M. M.

KOLEDAR ZA LETO 1957, 3 LEPOSLOVNE IN 3 POUČNE KNJIGE LAHKO DOBITE ZA 500 DIN, ČE SE VPISATE V ČLANSTVO

PREŠERNOVE DRUŽBE

RAZEN TEGA BOSTE SE UDELEŽENI PRI VELIKEM NAGRADNEM ZREBANJU.

da dobimo dejansko povprečje storilnosti.

Norme so dokaj visoke, kajti namen kolektiva ni v tem, da bi jih presegal povprečno za deset ali več odstotkov, temveč da bi povečal storilnost in zmanjšal proizvodne stroške. Statistika za december kaže, da 49 delavk ni doseglo niti 91% mesečne norme, nadaljnjih 81 delavk pa je bilo tudi pod normo ali so jo komaj dosegle. Nekaj več kot polovica vseh delavk je norme presegla, in sicer do 5% 69 delavk, od 6 do 10% 31 delavk, od 11 do 15% 24 delavk in samo 16 delavk nad 15%. Sicer je december bil med slabšimi meseci, ker ni bilo dovolj elektrike, vendar jasno kaže razmerje pri izpolnjevanju norm. Nobena delavka pa se ne more pritoževati, da je njena norma previsoka, če je ne more doseči. Norme so namreč realne in tehnično utemeljene, ker so preračunane na povprečno sposobnost delavke in na delovna mesta, brez ozira na to, kdo trenutno na tistem mestu dela.

Tudi premije proih delavcev so vezane na povprečno preseganje norm njih brigad. Pri 4% presečku norm dobi premijo v višini 8% svoje redne plače, pri 8% presečku pa 10%, kar je bila doslej najvišja premija, čeprav pravilnik daje možnost tudi za večjo.

Vzpodbudo, ki jo daje sedanji tarifni pravilnik za preseganje norm, so povečali s pravilno razlago in s poenostavljenim obračunavanjem, po katerem si lahko vsaka delavka izračuna vsak dan, koliko je zaslužila. Vsak član delovnega kolektiva je dobil posebno brošuro, v kateri so navedena vsa normirana delovna mesta in število kosov, koliko jih je treba narediti za dnevno normo, zraven pa še, kakšen je zaslužek P. J.

solidno izdelani brez zaostne tehnične dokumentacije, komisije so jih pregledovale precej površno, inšpekcijska služba, ki bi morala učinkovito posredovati, pa je bila do nedavnega zelo šibka. Vse to seveda ni moglo vzpodbudno vplivati na prizadevanja za izboljšanje in pocenitev del.

Važen čimilitelj, ki vpliva na visoke cene so tudi nerealne norme oziroma neupravičeni zaslužki. Gradbena podjetja dosegajo norme povprečno od 107 do 121 odstotkov, na nekaterih gradbiščih pa slednje presegajo celo do 80%. To kaže, da so norme nerealne ter da je torej tudi del zaslužkov neupravičen. Razlike med urnimi plačami po tarifnem pravilniku ter dejansko izplačanimi prejemki so ravno v gradbeništvu največje. Vtem ko je povprečna plača v tej panogi leta 1954 znašala 8955 din, se je lani povečala na 10.198 din oziroma za 14%. Razlika gre deloma na račun preseganja norm, delno pa jo gre pripisovati spremembam kvalifikacijskega sestava zaposlenih iz nižjih razredov v višje, da so tako neupravičeno povečali obračunske plače.

Razen tega pa vplivajo na visoke cene gradbenih storitev nizka delovna storilnost, ki je v gradbeništvu menda najnižja od vseh industrijskih panog, dalje slaba organizacija dela in premajhna mehanizacija delovnih mest. Zdi se, da je znižanje cen moč doseči predvsem s povečanjem storilnosti dela. To pa je pogojeno le z realnostjo norm, da bodo le-te v resnici stimulativno vplivale na kolektive. Vse ostale težave bo potem mogoče lažje in hitreje premagati. M. D.

Ne nasedajte goljufom

Jože Kolaša, 34-letni električar, doma iz Pomurja, so ni hotel nikjer zaposliti, pač pa se je pečal z goljufijami in tatvinami.

Lani oktobra je zvedel, da neki sprovednik pri ECZ v Šiški prodaja svoje kolo. Zato se mu je ponudil za posrednika, vendar prodajalec ni več videl ne kolesa, ne denarja in ni posrednika. Prav tako je ogroževal tudi nekoga drugega sprovednika, ki mu je dal popraviti dinamo. V začetku decembra lani je prežal pred Zvezdom za socialno zavarovanje v Ljubljani in ko je opazil nezaklenjeno kolo, se je vsedel nanj in se odločil, da ga vzame. Kolaša ni bil zadovoljen, nekaj dni pozneje so ga poun. dil gospodinj B. iz Ljubljane, češ da ji bo nabavil razna živila poceni. Omenjena gospodinja mu je dala 2000 din akontacije in koveček za živila, vendar ni več videla ne denarja ne kovečka. Potem si je od nekoga Ljubljanskega izposodil še skromno, ljubljano hlače in kšiš, češar mu pa tudi ni več vrnil. Kolaša bi prav gotovo še dalje goljufal ljudi, če mu tega in bi preprečili varnostni organi.

Smrt pod kolesi lokomotive

Dne 7. t. m. je bil na lokomotivi, ki vozi iz Ljubljane proti Postojni, kot kurjač zaposlen Miroslav Krotec iz Ljubljane. Malo pred železniško postajo Logatec, je le-ta hotel še malo vožnjo spiznati na tendar lokomotive, pri tem pa je zahitnil tako nesrečno, da je padel pod kolesa lokomotive in bil na mestu mrtev.

»Romeo in Julija« na vašem odru

Mlada dramska skupina dveh kulturno-umetniških vaških društev iz Voličine in Čermeljskega v Slovenskih goricah je hotela svojim ljudem predstaviti Shakespeara. In tako so našli v njem govo pesem o ljubezni — Romeo in Julija. Ta poskus je bil močno tvegan, vendar so ga v glavnem uspešno rešili. Igro je režisiral nastudiral Alfonz Groman in sam tudi zaigral Romea. Dobra partnerica Julija mu je bila Jana Muršec. Zal, ostali igralci nosilci glavnih vlog niso dosegali. Predvsem jim je delal težave tekst, pisan v verzih. Med najboljšie osebe pa še lahko štejemo dijloj Stefko Krajnc ter Markucija Branka Čučka. Igralsko je bil dober tudi pater Lorenc v izjavaju Vladka Čučka. Nad vse lepo in praktično sceno pa je napravil Janez Rotman.

Skupina gostuje v »Romeom in Juliju« po okoliških vaseh ter so povsod naleteli na velik obisk, predvsem pa v Čerkvenjaku. Požrtvovalni skupini pa v bodoče le ne bi svetovali, da se lotujejo Shakespeara, ker bodo lahko v lažjih delih v krajšem študijskem času dosegli lepši uspeh. Velik obisk pa naj bo vzpodbuda poklicnim gledališčem, da s takimi deli obiščejo tudi naše podeželje.

J. K.

USPELA PRODUKCIJA DRAMSKE ŠOLE V MARIBORU

V nedeljo, 5. februarja, je dramska šola Zveze Svobod in prosvetnih društev okraja Maribor pri SNG priprala politno interno produkcijo. Svoje politno delo so pregledali gojenci, ki prvo leto obiskujejo šolo denkov in Mirana Hergoga pokazali lep napredek v dramski igri, odrskem jeziku ter zaigrali živo, doživeto in prijetno. Izstopali so nekateri talenti, ki bodo našli svojo pot tudi na Akademiji za igralsko umetnost, tisti pa, ki bodo vnaprejš delali na ljudskih odrih, pa bodo lahko amaterskega igralca.

Gledalci, odborniki okrajne Zveze Svobod in prosvetnih društev okraja Maribor ter strokovni vodja tečajja, režiser tov. Franjo Žižek so bili z nastopom zadovoljni. Zaključna produkcija v mesecu maju pa bo gotovo presenečenje in veselo odkritje za širše občinstvo. J. K.

Prof. ing. Henrik Čopič

Zopet je posegla smrt v vrsto univerzitetnih predavateljev in nam razlagala iz naše srede rednega profesorja na oddelku za elektrotehniko ing. Henrika Čopiča.

Pokojni je bil rojen 9. julija 1898 v Pulju. Maturiral je v Ljubljani l. 1918, nakar je bil vpoklican v avstrijsko vojsko in bil nekaj časa v ruskom ujetništvu. Imel je veselje do tehnike in tako se je vpisal po vojni na inženirski fakulteti na Univerzi v Ljubljani. Na Elektrotehniškem oddelku študiral na svoje študije na Elektrotehniški visoki šoli v Brnu, kjer je diplomiral za elektrostrojno inženirja l. 1923. Nato je bil nekaj časa asistent in honorarni predavatelj na Elektrotehniškem oddelku Univerze v Ljubljani, vzporedno pa konstruktor in vodja delavnice pri taktilni Poveljni Transformator v Ljubljani. Pozneje je bil obratovodja elektrarne Vinko Majdič v Kranju in obratovodja Elektrarne Zagradu ter vodnik Siški. Nato se je posvetil izdelavi stroki in je bil dolga leta inženir najprej v Tekstilni tovarni Duga Resa pri Karlovcu, nato obratovodja tekstilne tovarne Josip Hutter v Mariboru.

Nemški okupatorji so ga zaprli in ga nato izselili v Srbijo. Uspešno mu je uspelo vrniti v Ljubljano, vendar so ga Italijani kmalu zaprli in internirali v Italijo. Po vrnitvi iz internacije je bil uslužben kot projektant

kalonične centrale Papirnice Vevče.

Takoj po osvoboditvi je prevzel odgovorne naloge. Najprej je bil pri Ministrstvu industrije in rudarstva LRS referent za elektrogospodarstvo, nato načelnik planskega oddelka in potem pomočnik ministra za plan in elektro-gospodarstvo.

L. 1946 je bil izvoljen za rednega univerzitetnega profesorja na Fakulteti za elektrotehniko Univerze, kjer je predaval Omrežja in instalacije. Uporabo električne energije in Električno gospodarstvo v industriji.

O njegovi izredni marljivosti pričajo tudi njegovo delovanje na raznih strokovnih področjih. Tako je bil nekaj časa glavni elektroenergetski inženir LRS, član raznih svetov in komisij, kakor Sveta za strogoizgradnje FLRS, Sveta za vodno gospodarstvo, Sveta za pomorstvo in jugoslovanski brutoregister. Na samostojni Tehniški visoki šoli je bil dolga leta profesor, na Univerzi pa dekan tehniške fakultete.

S pokojnim prof. Čopičem je naša elektrotehnika izgubila zelo sposobnega in izredno delavnega strokovnjaka. Neumorni delavec, pa je delal od ranega jutra do pozne noči, bo zapustil globoko vrzel. Pogrešal ga ne bo samo oddelki za elektrotehniko in vsa Univerza, temveč tudi vsa slovenska in jugoslovanska elektrotehniška sploh.

Ohranili ga bomo v trajnem lepem spominu.

VELIKI USPEHI na področju elektrifikacije

V desetih letih po osvoboditvi so na področju elektrifikacije ptujskega okraja zabeležili velike uspehe. V teh letih je bilo zgrajenih 49 novih trafo postaj, 107 kilometrov novih daljnovodov, 592 km novega nizkonapetostnega omrežja in tako elektrificiranih 146 naselij. Pred vojno je bilo samo 27 naselij z električno lučjo, sedaj pa jih je 171, kar pomeni, da je skoraj celoten ptujski okraj elektrificiran, razen nekaterih področij Haloz in Slovenskih goric. Po osvoboditvi je dobilo elektriko 7960 gospodarstev, tako da ima sedaj električni tok 10.500 gospodarstev, po vojni pa jih je bilo le 2540. Za elektrifikacijo je v tem času prispeval okraj okrog 40 milijonov dinarjev.

Delo komisije za boljšo organizacijo šolstva v goriškem okraju

Pri okrajnem Svetu za šolstvo v Novi Gorici bo kmalu zaključila delo komisija za boljšo organizacijo osnovnih šol, ki so jo ustanovili lani. Komisija ima predvsem nalogo, da prouči pogoje in možnosti za združitev enoddelčnih šol, kjer je raven pouka znatno manjša kot v osemletkah. Od skupaj 191 osnovnih šol v goriškem okraju, je kar 91 odnosno 48 odstotkov enorazrednih. Pouk v teh šolah obiskuje skupaj 2115 otrok, ki se morajo zaradi premalo pridobljenega znanja pozneje v višjih šolah bolj truditi kot absolutni osemletki. Z novim šolskim letom bo po mnenju komisije mogoče združiti več enoddelčnih v nižinskih krajih. V goriških krajih pa bo to vprašanje nekoliko težje zaradi velike medsebojne oddaljenosti naselij ter slabih prometnih in ostalih zvez. M. D.

Spet se je začel pouk

V ponedeljek se je spet začel pouk na nekaterih osnovnih šolah in gimnazijah v adovski, vipskvi, goriški in šempetrski občini, ki so jih morali prejšnji teden zaradi številnih primerov influenze in raznih prehladnih obolenj oziroma hudega mraza zapreti. Število obolenj se je namreč zaradi preventivnih ukrepov zdravstvenih organov in padeča temperatura v zadnjih dneh naglo zmanjšalo, mraz pa je tudi toliko popustil, da je omogočen nemoten pouk. D.

Od Tiziana do Tiepola

Slednjič je prišla v Ljubljano težko pričakovana razstava. Vsakdo si lahko ogleda v Narodni galeriji umetnine najznamenitejših beneških slikarjev iz treh stoletij. Imeni v naslovu sta porok, da ne bo nihče razočaran.

Lahko je pisati ob taki priložnosti. In prijetno se je sprehajati po sobah, kjer vas pozdravljajo dobri stari in spoštovani znanzi, o katerih ste se kot otroci učili v šolah, ki ste jih od daleč spoznavali iz knjig in ki ste jih mogli resnično spoznati šele na potovanjih v tujini.

Zdaj so tu, pri nas, vsi ti glasniki beneških slav. Tizian in Tintoretto, Palma Vecchio, Lotto in Jacopo Bassano, Feti in Strozzi, Canaletto in Guardi, Carriera in Tiepolo in še mnogi drugi, ki so pomagali ustvarjati italijansko renesančno umetnost in pripomogli, da so doživeli Benetke v osemnajstem stoletju svoj ponovni, zadnji in nepozabni umetniški razcvet.

Preveč smo nestrpni, da bi mogli na dolgo in široko govoriti o zgodovini mesta, ki je tolikokrat posegala tudi na ozemlje jugoslovanskih narodov in ki je pričelo najbogateje prispevati v evropsko umetnostno zakladnico, ko je bila velika doba njegove politične ekspanzije že pri kraju.

Sele ko so z odkritji novih morskih poti Benetke zgubile svojo dotedanjo vlogo prvega trgovskega posredovalca med Levanto in Okcidentom, so ob njihovih tisočih kanalih pričeli intenzivneje gojiti lastno obrt in manufakturno. Premetena politika, za oni čas izredno racionalno gospodarstvo, pridnost in seve tudi od prejšnjih ropov in trgovanj ostalo bogastvo, vse to je pripomoglo, da so si Benetke ohranile tudi v spremenjenih okoliščinah gospodarsko in politično neodvisnost, ki jo je končala šele Napoleonova okupacija konec osemnajstega stoletja. Pred tem pa se je beneška patricijska in meščanska družba še temeljito zabavala. Od nekdaj so Benetke slovele po sijaju svojih javnih in manj javnih svečanosti, osemnajsti vek pa je minil v pravem vrtilocu karnevalov in maskarad, procesij in teatru, sprejemov, praznikov in razvrata.

Prvo veliko obdobje beneškega slikarstva pomeni šestnajsto stoletje.

CINQUECENTO

Kar so Benetke zamudile v prejšnjem veku, to so zdaj našle v predvsem v obliki meri. Nove renesančne forme, ki so jih uveljavljali v slikarstvu zlasti slikarji iz družine Bellinijev, so natele na plodna tla. Podobno temu, kar je storila renesančna Florenca za kiparstvo in v slikarstvu na področju perspektive, anatomije in kompozicije, so napravili beneški umetniki za čisto slikarski razvoj, zlasti za barvno kulturo.

Zrelo beneško renesančno slikarstvo predstavlja na razstavi predvsem dva mojstra, Tizian in Palma Vecchio. Med štirimi razstavljenimi slikami, ki so označene z imenom najslavnejšega beneškega slikarja, naj opozorijo vsaj na slaven portret saškega volilnega kneza Johanna Friedricha, ki je nastal sredi stoletja v Augsburgu, ko je bil beneški umetnik gost, saški knez pa ujetnik cesarja Karla V. Zraven, na sosednji steni visi nič manj znamenita podoba Danaje, Zevsove ljubice, ki jo je dal oče zapreti v podzemeljsko ječo, nakar se je vladar Olimpa spremenil v zlat dež in vendar prodiral k njej. Tizian je večkrat upodobil to staro mitološko pripovedko, ki mu je nudila možnost, da

upodobi kot akt eno onih slavnih in proslulih beneških krasotic, ki so krajšale čas njegovemu prijatelju Aretinu, po katerih lepoti in dogodivščinah je mesto enako slovelo kakor po svojih slikarjih in ki so prišle v zgodovino umetnosti, rdečelase in mogočne, v najrazličnejših upodobitvah: kot svetopisemske Suzane, kot antične boginje in kot krščanske svetnice in ne malokrat tudi v svojem vsakodnevnem izgledu. Prav na razstavi lahko uzmemo eno pri lepoticenju — naslikal je Paris Bordone — in v rsto drugih, na sliki Palme Starejšega, ko se igrajo nimfe.

V vseh teh slavnih stoletjih sta v Benetkah pomembno cveteli in ljubezen in pobožnost. Nešteto cerkva so okrasili z drago-

tako imenovanega manierizma, ko so posebno priljubljeni visoki pokončni formati, ko so upodobljene figure večkrat pretirano dolge, ko ustvarja nemirno begajoča svetloba tudi povsem nenavadna razpoloženja, ko srečujemo namesto preprostih visokorenesančnih barv razne predelane, vijoličaste, rumene in oranžne, kakršnih v naravi ne najdemo, ko se v večjih kompozicijah figure nabirajo na robu in se umetelno zdaj odvrtajo od nas in zdaj spet tako rekoč vabijo v sliko, ko je središče slike večkrat prazno in celo perspektivno poglabljeno daleč v ozadje, ko nas ne smejo presenetiti v izrazu in formah umetnin ne hladna strogost, ne podudarna čutnost, ne fantastični

Tiziano Vecelli (1477/89—1576): Deklica s krznom (olje)

cenimi slikami in v letih gospodarske blaginje so vsepovsod nastajala združenja in bratovščine bogatih trgovcev in obrtnikov, ki so se po srečno opravljenih poslih dobrotljivo spominjali cerkve in pomoči potrebnih, zaradi česar so pač zopet gradili nova poslopja in oddajali nova naročila slikarjem in pozlatarjem in kiparjem. Za stensko slikarstvo so bile večno vlažne Benetke malo primeren kraj. Namesto fresk pa so poslikavali beneški umetniki v nadomestilo orjaška platna. Nehote se spominimo pri tem na Jacopa Tintoretta, ki ga imamo prav tako priložnost spoznati na tej razstavi. Tintoretto »Bičanje« je v primerjavi z njegovimi največjimi platni, ki so ostala še na svojih starih mestih, prav majhna slika, toda po umetniški vrednosti sodi med njegova boljša dela. Umetnik, ki je po starem citatu združeval Michelangelovo risbo s Tizianovimi barvami, se je tudi tu izkazal pravega čarovnika, ko je dvignil tolikokrat upodobljeni prizor do čudovito neresnične lepote. Smo v času

nemir, ne preobloženost s podobnostmi.

Veronese, avtor velikih posvetnih gostij, ki jih je slikal za samostanske refektorije, vedno vedno in sijajni slikar, ki bi ga težko imenovali manierista, čeprav je živel v tem času, nam ljubeznivo pripoveduje o nežnih stikih Venere in Adonisa in o čudoviti dogodivščini, ki jo je doživel Herkul s centavrom Nessom. V velemestu Benetkah so ustvarjali Giorgione, Tizian, Tintoretto in Veronese, v provinci, v Bassanu pa je živel družina da Ponte, ki je prikrojila velemestne vzore za malo-meščanske in podeželske potrebe. Po svojem domačem kraju so tudi oni dobili ime Bassano. Neštete pobožne prizore, ki jih je s pravo obrtno marljivostjo producirala njihova delavnica, so napolnjevali z množico vsakdanjih opazovanj, s preprostimi ljudmi, z domačimi živalmi, z vsem možnim kuhinjskim in poljedelskim življenjem, in vse skupaj so postavljali v svoje domače krajinsko okolje. Tako jih po pravici štejemo med pionirje

žanrskega in krajinskega slikarstva v Italiji. Dela posameznih članov družine večkrat težko ločimo med seboj, vendar zasluži njihov poglavar, stari Jacopo, ki je tudi najpomembnejši slikar med njimi, da ga tudi posebej omenimo in to kot enega važnih predstavnikov beneške slikarske šole v tem času. Prav njega pa spoznamo tudi na razstavi in obe njegovi sliki, ki sta tu, moramo pogledati že zaradi njune značilne svetlobne obdelave. »Polaganje v grob« bi po črno-beli reprodukciji težko pravično ocenili; izpreminjajoča drgetajoča luč ozivlja v temi prave barvne zaklade.

Beneško slikarstvo šestnajstega stoletja, ki je tolikanj vplivalo na evropsko umetnost in tako pomembno obogatilo tudi velikega El Greca, ni našlo v naslednjem veku doma enakovrednih nadaljevalcev. Če se oziramo le na najvišje vrhove, pomeni

SEICENTO

v beneškem slikarstvu pravo cesuro. Najpomembnejši umetniki tega časa pripadajo Benetkam le z večjim ali manjšim delom svojih stvaritev in tudi niso tam doma. Od teh, katerih dela so zdaj v Narodni galeriji, bom opozoril le na nekatere. Ne zaradi starosti, ampak glede na vrstni red, po katerem so delali v Benetkah, bi moral najprej omeniti Domenica Tietija iz Rima. Toda podoba Mozesa pred gorečim grmom, ki gospoduje v seicentistični sobi, je nastala precej prej, preden se je njen avtor nastanil v Benetkah in ima tako pravico do vstopa v to zbirko le zaradi njegovega imena. Drug pomemben slikarski gost je bil Oldenburčan Liss, ki se je učil in delal poprej v Amsterdamu, pa ga zato imenujemo tako Johanna kot Jana in Giovanni in njegov priimek se pojavlja tudi v holandski obliki Lys. Njegova »Judita s Holofernovo glavico« zasluži vso pozornost. Motiv je bil v renesančni in baročni Italiji dovolj priljubljen, med drugimi so ga ovekovečili Mantegna, Botticelli, Cristofano Allori in Artemisia Gentileschi, od gostov s Severa Gerard van Honthorst ali Gherardo delle Notti, v samih Benetkah pa ponovno Tintoretto in kasneje tako Piazzetta kot Tiepolo. Pri Lissovi uresničitvi ne postanemo pozorni le na kompozicijo, ki ima v sebi še mnogo manierističnega, ampak tudi na močne nizozemske reminiscence v tipu obrazov.

Potruditi smo se morali vse do Genovežana Bernarda Strozija, ki je prav tako preživel v Benetkah zadnja leta svojega življenja in dela, da smo spoznali tudi eno tipično beneških »muzikantskih« podob, kakršne nam napovedujejo že prijazni angelci Giovanni Bellinija in jih potem brez prestanka uresničujejo vsa naslednja stoletja. Ta muzikalni žanr v slikarstvu, tudi v okviru Italije posebno značilen zlasti za dve mesti, za Benetke in Neapelj, ki je vzgojil celo popularnega Balestrierija naših staršev, srečamo tokrat v podobi mladničja z lutnjo. Strozijeva sposobnost za portret, ki jih nakazuje že omenjena slika, pa še mnogo bolj spoznamo v uradnem portretu doza Erizza, s katerim je pričel »Il Prete Genovese« svoje umetniško delo v Benetkah.

Dvorane s slikarstvom sedemnajstega stoletja se zdé med svojimi sosedmi, med jasno in v glavnem še vedno lokalno barvno renesanco ter med pastelno lahnim

Fran Saleški Finžgar petinosemdesetletnik

So žioljenjski jubileji, ki jih le redki ljudje doživijo in jih zato ne velja zamolčati. In so takšni žioljenjski jubileji, ki jih še bolj redki ljudje dosežejo po pomembnem opravljenem delu. Zato velja le-te še toliko prej zabeležiti in ne iti mimo njih in mimo ljudi, ki jih praznujejo, četudi se ne da napraviti kaj več od skromnega

zapis, ki naj bo tega dne spomin na človeka in na njegovo delo. Tak dan je tudi današnji. Ne samo za pisatelja Frana Saleškega Finžgarja, ne samo za slovensko kulturo, marveč za vse, ki so se kdajkoli in se še zdaj navdušujejo in plemenitijo ob njegovem pisanju.

V lepi mirni ljubljanski četrti

na Mirju slavi danes svojo 85-letnico pisatelj in redni član Slovenske akademije znanosti in umetnosti Fran Saleški Finžgar. Mnogo dni in let je hodil po naši deželi, mnogo dni in let vzgajal z besedo in peresom po najrazličnejših krajih širom po Sloveniji, preden se je zatekel in obstal v svojem kraju na Mirju. Čas od njegovega rojstva (9. februarja leta 1871 v Doslavičah pri Brezovici) pa do danes, ta čas, ki so oanjete velike vojne in revolucije kot nekoliko osebnih človeških vojn in revolucij, ta čas je Fran Saleški Finžgar s pisateljsko zavzetostjo in s človeško prizadevanostjo spremljal, opisoval in dožival ter dal o njem podobno, ki jo je kot človek in umetnik mogel dati. To delo mu je prineslo priljubljenost in hkrati sloves ljudskega pripovednika.

Odneč bi bilo na tem mestu podrobneje naštevati njegova pisateljska dela, tako od onih, ki so nastala v njegovih gimnazijskih letih, pa do onih poslednjih, s katerimi je še v visoki starosti vedno znova presenečal. Od leta 1893 (»Gozdarjev sin«) pa do zadnje knjige, zbirke mladinskih spisov, ki je izšla pri Mladinski knjigi natanko po šestdesetih letih, je orisal ljudi, ljudskih iger, novejše črtice, povesti, romanov vedno znova brani in prebajant roman »Pod svobodnim soncem«, zbirka črtic iz prve svetovne vojne »Prerokovana«, novela »Dekla Ančka« in druge, da naštejemo vsaj nekaj od njegovega obsežnega pisateljskega dela.

Pisateljsko delo Frana Saleškega Finžgarja ni majhno ne po številu knjig in še manj po kakovosti. Pomembno pa je toliko bolj, ker ljudje vedno znova posegajo po njegovih delih, vedno znova in vedno z istim veseljem in navdušenjem. To pa mu hkrati na večer žioljenja govori in ga prepričuje, da delo in muka niso bile zaman. Zato je lahko ta njegov večer lep in želimo mu, da bi bil tudi dolg.

rokokojem, vedno nekako težke in temne. Ko prehajamo na razstavi v zadnjo sobo, v beneški

SETTECENTO

ki pomeni novo slavno obdobje v umetnosti tega slikovitega mesta, postajajo platna zopet svetlejša in kolikor imamo opravka s figuralnimi upodobitvami, zamenjuje v kompoziciji nekdanjo manieristično in baročno diagonalno še svobodnejša cikcakasto nalomljena črta.

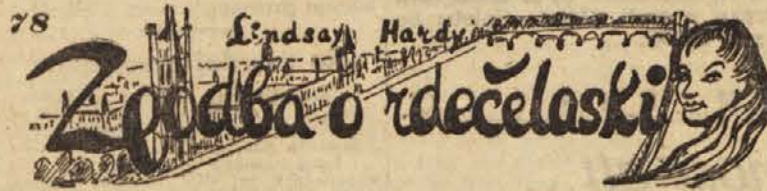
Sebastiano Ricci, ki je ena prehodnih osebnosti iz seicenta v rokoko, je reprezentiran, kakor je to tudi s starejšim Antonijem Zanchijem, le z osnutkom za neko večje delo. Natančna barvna študija, očitno za sliko v milanski Breri, je tudi Pittonijeva »Hanibalova prisega«. Delce si je vredno pogledati že kot zgovoren primer »historičnega« slikarstva v tem obdobju. Dogodek, o katerem smo poučeni po Polibijevem sporočilu, je obnovljen kolikor se le da svobodno in teatralno. V baročni dvorani, kjer je polno fantastično oblečenih ljudi, kjer vsepovsod frfota draperija, naj bo to obleka ali zavesa, kjer ne manjka niti nežnirane žanrske figure s psom, komaj komaj najdemo in razpoznamo mladega Hanibala in njegovega očeta Hazdrubala.

Kakor gospodujeta s svojim delom v šestnajstem stoletju Tizian in Tintoretto, tako dominira v settecentu Tiepolo. Če sta prva dva vplivala na El Greca in številne druge, imenujemo lahko

pri Tiepolu, ki je slikal v Italiji, Nemčiji in Madridu, mladega Goya in prav tako še mnogo drugih. Toda velikega dekorativnega ne moremo pošteno presoditi na razstavi tabelnih slik. Njegova Katarina Sienska, ki je pred tolikimi leti toliko drugače upodobil njen prijatelj Andrea Vanni, je virtuozno naslikana podoba, katere slikarske odlike spoznamo šele pri ogledu od blizu, pomembnejših pojasnili o njenem avtorju pa od nje ne smemo pričakovati.

Povsem logično je, da gre tako po obsegu kakor po umetniški vrednosti glavni poudarek v tej sobi vedutnemu slikarstvu. Oba Canaletta, Antonio Canal in Bernardo Bellotto, sta po motivnem in likovnem značaju svojih del tako rekoč nerazdružljiva, zadnje možno in likovno najpopolnejše dejanje v razvoju evropsko pomembne beneške vedute pa je izvršil Francesco Guardi. Z njegovimi drobnimi in tako dragocnimi impresijami, z njegovim po obsegu tako neznanim vshodom v Arzenal, skrajnim nasprotjem velikanskih podvigov Tintoretta in Tiepola, je kar nekam prijetno zaključiti in pregled in zapustiti razstavo v prvem nadstropju Narodnega doma. Guardi pa Tiepolo in Tintoretto. Slikarstvo kvadratnih centimetrov in desetih kvadratnih metrov. Na obeh skrajnih mejah in v vseh vmesnih prehodih so ustvarili veliki beneški slikarji nepozabna dela.

LUC MENAŠE

»Potem sem pobegnila iz njegovega stanovanja. Zdaj pa tudi mene love.«

Dumetrius je počasi vprašal:

»Iz njegovega stanovanja si pobegnila?«

»Ne... iz svojega. Pobegnila sem iz svojega stanovanja. Ze sama več ne vem, kaj govorim!«

Willy je stal na pragu.

»Glej, spet sem imel prav,« je rekel. »Prepogosto se srečuje s Keenom.«

»Spravi ga stran, nočem ga videti,« je rekla Hedy Dumetriusu. »Willy je stopil bliže.«

»Kaj pa vam na meni ni všeč, Hedy? Menda to, da nisem tako lep kakor Gregory Keen?«

»Naj gre od tod!«

»Pusti to!« je rekel Dumetrius. »Govori dalje.«

»Kenn me je odpeljal v svoje stanovanje. Morala sem iti z njim. Mar bi ti želel, da bi mu rekla, da se morava vrniti v svoje stanovanje, da bi se sešla s teboj in da bi potem z letalom odpotovala na Portugalsko?«

»Če bi zanesljivo vedel, da si naju izdala Keenu,« je rekel Dumetrius, »bi te zadavil s lastnimi rokami, tu, pri prič.«

»Zakaj bi me ti zadavil, saj imaš Malega Willyja. Ukaži mu, naj mi prereže vrat kakor Quinnu! Ti pa bi ga lahko gledal.«

»Cužite, ona je Keenova ljubica,« je rekel Willy. »Keen zdaj ve, da je ona povezana z nami. Zato je prišla sem. Zato se je vrnila.«

»Res, moram verjeti, da je tako, Hedy,« je rekel Dumetrius. »Ti bi lahko uredila, da bi ostala v svojem stanovanju.«

»Niti trohice možnosti za to ni bilo! Zdaj sem tu. Obesili me bodo skupaj z vama.«

»Vohlačev ne obešajo, Hedy.«

»Ona je vrgla glavo nazaj in se trpko zasmejala.«

»Kje pa so tvoji pajdaši? Kje so vsi tisti, ki si jih poslal sem iz Berlina s ponarejenimi listinami? Poglej sebe in Willyja: skrivata se kakor dve podgani in čakata, da bi vaju našli in zgrabili. Rekla sem ti: tudi jaz sem tu, tudi jaz čakam, da me bodo ujeli in mi sodili skupaj s teboj zavoljo tvojih ubojev! Si zdaj zadovoljen?«

Nekaj trenutkov sta jo gledala in molčala.

»Willy,« je rekel naposled Dumetrius. »Pojdi dol in počakaj.«

»Grem,« je rekel Willy. »Toda prej bom Hedy nekaj podaril.« Vtaknil je roko v žep in jo takoj izvel.

»Za vas, Hedy. Vašemu vratu se bo čudovito podajala.«

Dvignil je roko in odprl pest. Na dlani mu je ležala broška na tanki zlati verižici.

»Kako vam je všeč?« je vprašal Willy.

»Nekje sem to že videla,« je rekla Hedy, potem pa naglo odvrnila pogled od broške. »Tista dekle v galeriji...«

Willy se je hripavo zasmeljal in zadovoljno pokimal. Zatem je zapustil skrivališče.

»Hedy, kaj naj torej storim s tabo?« je vprašal Dumetrius.

»Vseeno mi je, kaj boš storil.«

»Veliko preglastic smo imeli. Toda kljub temu bomo prišli do Chautandovega denarja.«

»Ne bomo... Ti ne boš nikdar pobegnil iz tega skladišča.«

»Zakaj?«

»Keen te bo našel. Ljubil me je in zato bo zdaj preganjal tudi mene.«

»Keen ne bo nikdar več videl niti tebe niti mene. Čez štiriindvajset ur zapustiva Anglijo.«

»Kje je tista dekle z broško?«

»Nihče je ne bo nikdar našel... razen, če se Temza posuši. Seveda pa je poprej vse povedala Willyju. Denar je v skrivni garderobi na postaji Victoria in jutri jo bova z Willyjem dvignila.«

Hedy se je spomnila obraza lepega in živahnega dekleta z broško okrog vratu in začutila, da se je loteva omedlevice.

»Daj mi kaj pijače.«

Dumetrius je stopil v drugo sobo zaklonišča. Hedy je zaslišala zvenčanje kozarcev. Vrnil se je z dvema kozarcema in steklenico konjaka.

»Konjak sem ti prinesel,« je rekel in natočil oba kozarca.

NAŠIM MLADIM BRALCEM

PUSTNE ŠEME

V naši vasi so vsako leto začele rogovičiti pustne šeme že kakšnih štirinajst dni pred pustom. To pa niso bile take šeme, kakršne vidimo na pustnih dani v mestih. Semili so se le fantalini, pa še ti le tedaj, če so se znali izogniti staršem. Če ni bilo na razpolago druge obleke in maske, je bila dobra tudi stara cunjia ali vreča, da je le zakrnila obraz in žavot. Vrečo čez glavo in palico

hribu in je bila podobna betežni stanki, ki si ne upa med ljudi. Njegov oče je redkokdaj prišel na vas, zato se Lojz ni bal našemiti.

Na pustno nedeljo smo si vtepli v glavo, da morajo motoviliti po vasi take šeme, kakršnih vas še ni videla. Nekaj se nas je obleklo v stara krila in kočmajke, Lojza pa smo spet vtaknili v tiste široke hlače in kožuh. Nabasali smo ga s slamo in senom ter mu na-

ši ljudje so se smejali in gledali za njim. Tu in tam je kdo dejal: »Cigav pa je ta kurent? Saj menda ni naš.«

Ko smo priplesali na spodnji konec vasi, je zavil kurent pred Lovračovo bajto, ki je bila najbolj stara in najbolj grda v vasi. Imela je majhna okenca in je bila pokrita s slamo, ki je bila vsa črna od dima. Pred vratji se je svetila velika smrdljiva luža, kamor se je stekala gnojica iz hlevov. Kadar je bil hud mrz, je luža zmrznila in smo se po njej drsali. O pustu pa se je led po navadi že odvajal in se ni nihče več zmenil za lužo. V bajti je stanovala stara teta Franca, visoka in suha ko preslica.

Na zunanji okenski polici Lovračeve bajte se je tisti večer hladil močnak, ki si ga je teta skuhal za večerjo. Kurent se je postavil prav pod tisto okno, da bi pobožno teto malo zastrašil, pa je bil pri tem tako neroden, da je s palico zadell ob skledo — in skleda je z močnikom vred tresla na tla in se razbila.

Kurent se je hotel obrniti in zbežati, pa je bil preveč neroden — in teta je pridvela z burklami iz bajte, kricala je in vpila kakor obsedena:

— Poberite se, razbojnik! ... Joj, moja skleda, joj, moja večerja ...

In tedaj je teta v sveti jezi sunila kurenta z burklami v trebuh — in kurent se je zvrnil naravnost v lužo. Če ne bi bil tako nasmejen in nabasan, bi se hitro dvignil na suho, tako pa je kobacal in kobacal, ker sta se seno in slama napila mokrote, da je bil težak kakor sod. Ko je prikobalil na prag, je smrdel ko dihur, gnojica pa mu je žvrkala izza hlače, da se je tja do ceste vlekla temnorjava sled za njim. Teta pa je še vedno stala z burklami na pragu in žugala:

»Naj mi še kdo pride pod okno, pa jo bo še huje skupil kakor ta.«

Kurent je hlače čez cesto in hotel izginiti za plot, tedaj pa je prirogovalil z nekakega borjaca juce in se zakadil vanj z rogovi. Kurent je spet ležal na tleh. To pa ga je tako razjezilo, da je snel z obraza masko, zalučal na cesto bučo s kurjimi peresi, potem pa je zmetal še cunjje s sebe. Ko se je spet spremenil v Lojza, je stekel nazaj proti Lovračevi bajti, pred katero je še vedno žugala teta Franca, in na ves glas zavpil:

»Saj ste vi, teta, še večja šema ko jaz, drugače ne bi imeli pred hišo take luže, ki po vsej vasi smrdi.«

Teta je izginila v bajto in trdo zaloputnila vrata za sabo. Lojza pa smo peljali v županov konjski hlev, da se je tam posušil. Od takrat dalje ni hotel biti več kurent. Spomladi je odšel v neko hribovsko vas za pastirja.

Ko se je čez nekaj let vrnil domov, teta Franca že davno ni bila več med živimi. Pa tudi bajte in luže ni bilo več, kajti bajta se je kmalu po tetini smrti sama podrla, lužo pa so sosedje zasuli.

Jakov Ara

PRVA JE BILA STRUPENA

Po ulici je šel počasi stari mož. Okoli vratu je imel ovito volneno ruto, na glavi pa staro mornarsko čepico. V roki je držal palico, na njej pa je visela že vsa oguljena usnjena vrečica za tobak. Tu in tam se je starček sklonil in nekaj pobral, potem pa spravil v vrečico. Pobiral je cigaretno ogorko. Ze zgodaj zjutraj je odšel na cesto, da ne bi pred njim pometači pometli ogorkov in jih z vodnimi kurki sprali s pločnikov. S čim naj vendar starček polni svojo pipo, če ne s tobakom. In tobak je drag, predrag zanj. Vsako jutro je tako pobiral cigaretno ogorko in vsak dan je nabral dovolj za naslednji dan.

Tudi to jutro je prišel. Pobiral je.

»Kaj delaš, starček?«

»Cigaretno ogorko pobiram, fantič!«

»Strupeni so. Ali se ne bojiš?«

»Zakaj bi se bal? Ogorki niso strupeni. Strupena je bila tista

Vesela družina

EJ, VSI TISTI...

Ej, vsi tisti, ki v navadi vam je letanje po zraku, vsi piloti, rekorderji, kino, fotoreporterji, modelarji in padalci, vrhu vsega še jadralci, pohitite, pohitite, nič nikar se ne mudite!

Nismo vedeli kaj zdaj, bil je pravi direndaj, preden smo lahko se zbrali in to zmedo poravnali. Brž smo maske natakili, da smo se pošasti skrili, pustne šeme smo oblekli, da pošasti smo utekli.

Smo napekli mastnih krofov, da želodce smo podprli; in s kraguljčki smo cingljali, da strašilo bi poglali. Kajti je bila marena čudna res in čisto bela in je hitro, v treh minutah Pustni dol naš preletela.

Šeme smo si zdaj že slekli, maske tudi, snedli krofe, pa vam pišemo to pismo, prej domislili se nismo: Najbrž ta marena bela, ki je nas le preletela, Pusta je okrog nosila, pa ga bo pri vas pustila.

A. Rijavec

Pust s štartno številko 200 je zmagal

Poješ, vriskaš...

Pust, o Pust ti žlobudravi, spet prišel vesel si v vasi! Plešeš v snegu in po travi, poješ, vriskaš, tuliš v bas!

Usta kremžiš, jezik kažeš, ves rdeč je dolgi nos, lica s sajami si mažeš, žvižgaš kot veseli kos.

Pa potice v malho bašeš, usta polna so klobas, z vriskom jo po cesti mašeš, polna te je naša vas.

S tabo Gela, Tunek, Mica, dece radostne cel roj — s tabo se smeji gorica in prepeva vas s teboj!

Golar Manko

Ponosni Tinek

Uroš je imel premožne starše. V šolo je vedno prinašal toliko malice, da bi se lahko najedla dva lučna drvarja.

Nekoga dne je ponudil pol malice sošolcu Tineku.

»Na, Tinek! Dam ti polovico malice, ker si siromak.«

Tinek ga je pogledal s svojimi velikimi očmi. Nato je odkimal. Ni hotel vzeti, čeprav je bil brez malice.

Dotna je Uroš to povedal starcu, ki jim je sekal drva. Starček se je zazrl nekam v daljavo, ko da lista po svoji mladosti. Potem je dejal:

»Verjamem, da Tinek ni hotel vzeti. Tinek je ponosen fant, čeprav je siromak. Ne bi smel reči:

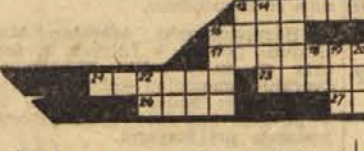
»Dam ti, ker si siromak! Uroš, jutri poskusi tako: Dam ti, Tinek, ker si moj prijatelj! Boš?«

Uroš je drugi dan storil tako. Ponudil je Tineku velik kos namazanega kruha.

»Na, Tinek, ker si moj prijatelj!«

Križanka »Skakalec«

Vodoravno: 2. odmetati, 6. priljubljena simska zabava, 8. glasbenik, 12. števnik, 13. neenojen, 15. prav lista, 16. zemlja, 17. nepravilni, za sobeno rabo, 21. priprava za zimski šport, 23. šport na ledu, 26. amušarski položaj, pripraven vlasti za začetnike, 27. ob katerem času.

Navpično: 1. pregraja iz stidu med dvema sobama, 2. odprline v sobi, 3. podariti, 4. znak za kemično prvo kosilo, 5. prijet, 6. sorodnik, 7. skrajšani veznik, 8. pojem, 9. gonilna naprava, prevzorno arudstvo, 10. samoglasnik in soglasnik, 11. 24. in 6. črka, 13. števnik, 14. železniška postaja na progi Ljubljana-Postojna, 16. veselo otrok pozimi, 18. 5. in 19. črka, 19. nikalnaica, 20. reka v Indiji, 22. nada, 24. ljudska pritrtilica, 25. vzklil.

Tovarištvo med živalmi

Živali so zelo tovariške med sabo. Prirodoslovci so zabeležili lepo število primerov, ko so živali pokazale to plemenito lastnost.

Nekoč, je zabeležil prirodoslovec, je orel ujel majhno opico. Hotel je z njo odleteti in jo pojesti. Toda opica je začela vresčati in klicati na pomoč. Brž so od vseh strani priskakale opice, velike in majhne in navalile na orla s tako ogročenostjo, da je le-ta pustil plen in odletel.

Se posebno je ganljiv primer tovarištva, do neke stare ptice. Bila je slepa in je umirala od lakote, ker se ni mogla gibati. Toda ostale ptice so nosile stari in slepi hrano. Tako je le-ta doživela visoko starost, zahvaljujoč se tovarištvu ostalih ptic.

Se posebno tovariški je pes, ki vedno brani človeka, kadar

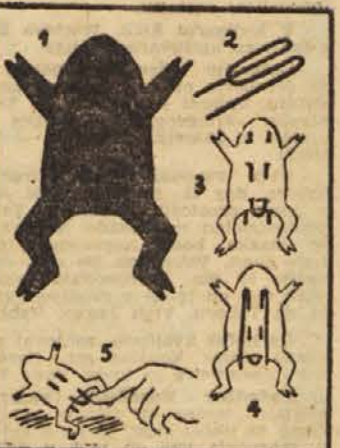
PASJA BISTROUMNOST

Na severu uporabljajo ljudje pse za to, da jim vlečejo sani. Cesto morajo iti tudi preko ledu, kar je pa zelo nevarno.

Neki prirodoslovec je opazil, da se psi razkropijo, kolikor morejo, ko naletijo na tanek led, tako da se ni toliko bati, da bi se led vdrl.

Podobno bistroumnost lahko opazimo tudi pri lovskih psih. Nekoč je lovec ranil dve divji gosi. Pes, ki je stekel za ranjenima gosema, je spoznal, da ne bo mogel obeh hkrati držati v zobeh. Da bi se izmotal iz kočljive težave, je eno z zobmi zadržal, živo pa odnesel lovca. Potem se je pa vrnil še po mrtvo, za katero je bil prepričan, da ne bo pobegnila.

Skakajoča žaba

Zabo (fig. 1) prilpite na droben karton, potem jo izrežite. Zatem vzemite lasnico in jo upognite, kakor vam kaže fig. 2. Prestane vam le še, da lasnico pritrdite na žabo, kakor vidite na fig. 3 in 4. Postavite jo na trebušček, pritisnite s prstom (fig. 5) in vaša žaba bo poskočila. Morda boste povabili prijatelje in tekmovali v tem. Čigava žaba bo najdlje skočila.

Sam Kurent ples vodi: neroda ki nerodi, med prvimi v vrsti so burkeži čvrsti, ti bodo plesali in iskre kresali, da rasla bo repa — ha-ha, ta je lepa!

Sam Kurent ples vodi: neroda ki nerodi, med prvimi v vrsti so burkeži čvrsti, ti bodo plesali in iskre kresali, da rasla bo repa — ha-ha, ta je lepa!

Črtomir Sinkovec

SPORT IN TELESNA VZGOJA

NASI NOGOMETASI PRISPELI IZ PEKINGA V MOSKVO

USPELA TURNEJA

Moskva, 8. febr. Jugoslovanska nogometna reprezentanca je danes na poti v Beograd prispela iz Pekinga v Moskvo. Nasi nogometaši bodo ostali v Moskvi do petka jutraj, zatem bodo odpotovali z letalom v Beograd.

V razgovoru z dopisnikom Tanjuga so vodja mostva in član reprezentance opisali svoje vtise s turneje. Izjavili so, da je turneja uspešna, in da so mladi nogometaši dobro reprezentirali jugoslovanski nogomet.

V vseh deželah, zlasti v Burni in na Kitajskem, so jugoslovanske nogometaše nadev prisrčno sprejeli. Burmavski predstavniki so izrazili željo, naj bi se naša reprezentanca, ki se

bo udeležila olimpijade v Melburnu, ob vrnitvi ustavila v Burni. Tudi burmanski nogometaši se zanimajo za jugoslovanske trenerje.

Najlepše vtise so igralci in vodstvo odnesli s Kitajske, kjer jih je sprejel predsednik Mao Ce Tung.

Vodja potovanja Branko Posić je izjavil, da bo neko kitajsko nogometno mostvo gostovalo v Jugoslaviji verjeto letošnje jesen.

Romunska športna delegacija v Beogradu

Beograd, 8. februarja. Danes je prispela v Beograd romunska športna delegacija pod vodstvom predsednika Komiteta za telesno vzgojo Mihaila Bodonoresa. Gostje se bodo jutri razgovarjali v Zvezi športov Jugoslavije o letošnjem medsebojnem tekmovalnem romanjskih in jugoslovanskih športnikov.

POKALNO PRVENSTVO SLOVENIJSKOPORT

Pred zadnjim kolom — dva v vodstvu

V nadaljevanju prekinjenih in odloženih partij so bili na pokalnem šahovskem turnirju podjetja »Slovenijaspport« dosegli naslednje rezultate: J. Tomšič — Stupica 0:1 (58), Črepinšek — J. Tomšič remi (43), N. Tomšič — J. Vidmar remi (59), Gabrovšek — Kržišnik 0:1 (26), Stupica — Kočevar 1:0 (41).

Stanje na lestvici pred zadnjim kolom: Inž. Vidmar, Stupica 5,5, Črepinšek 5, Njegovan, Šliha, Čuderman 7, N. Tomšič, Kržišnik 5,5, Kočevar, Levčič, Trampuz, J. Tomšič 5, Škerlj 4,5, Gabrovšek 2,5.

NASI ATLETI V VARSÁVI

Novi jugoslovanski rekordi v dvorani

Včeraj se je vrnila v Beograd skupina naših atletov, ki je v Varšavi sodelovala na večjem tekmovanju v dvorani. V skupini so bili Stamenčičeva, Oslakovič, Lukman, Skiljević in Dragasović.

Stamenčičeva je bila prva v teku na 80 m z ovirami v času 11,4, druga v skoku v daljino 5,45 m in druga v teku na 80 m v času 9,4. Ti trije rezultati so novi jugoslovanski rekordi, doseženi v dvorani. Oslakovič je bil drugi v teku na 80 m v času 8,8 (nov jugoslovanski rekord). Dragasović pa tretji v času 8,9. Skiljević je bil z metom 14,91 m tretji v metu krogle.

SMUCARSKI SKOKI

Glass ponovil uspeh

St. Moritz, 8. febr. (Reuters). Na mednarodnem tekmovanju v smučarskih skokih v St. Moritzu si je pribral prvo mesto Harry Glass (Nemčija) z 225 točkami (72 m in 69 m). Drugi je bil Döschner (Svica) 223 točk (67 m in 70 m) in tretji Lesser (Nemčija) 220 točk.

Pokal Kurikkala v Planici

Ljubljana, 8. februarja. Sinoči so na seji Smučarske zveze Slovenije sklenili, da bo letošnje tekmovalno reprezentanco srednjeevropskih držav v smučarskem teku za Pokal Kurikkala v Planici. Prvotno so nameravali to tekmovalno izvesti na Ravnah, kjer pa ni dovolj snega, in so se potem odločili za Pokljuko. Toda slabe prometne zveze s Pokljuko so primorale prireditelje, da so se odločili za Planico, kjer so se danes odprli snegne razmere. Tako se bodo v petek, soboto in nedeljo v Planici pomerili najboljši smučarji tekači iz Italije, Švice, Francije, Nemčije, Avstrije in Jugoslavije. Razen teh pričakujejo tudi sodelovalne nekatere tekmovalce iz skandinavskih držav, ki so sodelovali na olimpijskih igrah v Cortini.

VESTI IN DOGODKI

OBČNI ZBOR TVD »PARTIZAN« VELENJE

Letos bo v Velenju okrajni zlet

Na obnem zbor »Partizana« Velenje, je bilo izvešeno, da je društvo delalo po svojih zmogljivostih, da doseglo boljše uspeha pa jim je manjkala primerna televizijska. Dosedanja je namreč v Zadrugnem domu in je na razpolago pripadnikom »Partizana« le nekaj ur na teden.

Navzoči so se pogovorili tudi o pripravi za okrajni zlet telesno-vzgojnih društev »Partizan«, ki bo letos 9. in 10. junija v Velenju. Računajo, da bo sodelovalo okrog 2000 tekovalcev in pripadnikov JLA.

DVIGANJE UTEŽI

»Ljubljana« gre v Pariz

Dvigalci uteži ZTAK »Ljubljana« bodo te dni potovali v Pariz pod imenom reprezentanca Beograda, ker je to srečanje za nas organiziral Savez dizača telesa iz Beograda.

Naša reprezentanca, ki se bo 11. februarja pomerila z reprezentanco Pariza, še ni dokončno sestavljena. V postev pridejo tle tekmovalci: Rozman, ki je na treningu dosegel rezultat 330 kg, kar je za 7,5 kg boljše od njegovega, in 2,5 kg od državne absolutne rekordarice, Dolenc (kot gost Sremska Mitrovica), Colarič, Vidaković in Jamšek II. Ostala dva bosta izbrana med temi kandidati: Bizilj, Hočevar, Petar in Lazar. Zadnji je na tre-

ningu slabo dvigal in verjetno bosta kot reprezentanta odpotovala Bizilj in Hočevar.

UMETNO DRSANJE

Namesto državnega — odprto prvenstvo Ljubljane

Ker je prešla Zveza za drsanje na ledu Jugoslavije premočno priljubljen tekmovalni prvenstvo v Ljubljani, je republiška zveza sklenila, da bo namesto državnega prvenstva priredila odprto prvenstvo Ljubljane v umetnem drsanju.

Tekmovalje se bo začelo v soboto 11. i. m. ob 15. uri z obveznimi 11ti, nadaljevali pa v nedeljo ob 9.30 uri s prostim drsanjem. Nastopili bodo najboljši jugoslovanski tekmovalci v umetnem drsanju.

Revija na ledu za šolsko mladino

V petek, 10. februarja ob 18. uri bo drsalni klub »Ljubljana« zadržal v letošnji sezoni prirediteljsko revijo, in sicer za šolsko mladino mesta Ljubljane.

Na sporedu bo 18 točk, v katerih bodo nastopili naši najboljši umetni drsalci. Vsa vodstva šol so že prejela vabila in vstopnice, za prireditelje upa, da bodo vodstva šol omogočila ogled revije vsem dijakom. Vabljeni pa so seveda tudi ostali ljubitelji umetnega drsanja.

Vstopnice so na razpolago tudi v predprodaji pri blaginji na drsalšču.

RADIO LJUBLJANA

Spored za četrtek, 9. februarja

Poročila: 5.05, 6.00, 7.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00 in 22.00.

5.00—6.20 Dobro jutro, dragi poslušalci! (pester glasbeni spored) — 6.20 Naš predlog za vaš jedilnik — 6.25 Reklame — 6.35 Opereta in lahka glasba — 7.10—7.30 Klavir v ritmu — 11.00 Radijski koledar — 11.05 Gospodinski nasveti — 11.15 Melodije Alberta Ketelbeya in Sigmunda Romberga — 11.45 Med mladimi pevci iz Jevnice (glasbena oddaja za pionirje) — 12.00 Mali operni koncert — 12.30 Kmečka univerza: Ing. J. Spanring: Brez računanja ne gre več — 12.40 Umetne in narodne pesmi poje ženski zbor »Svoboda« Laško — 13.15 Zabavna glasba, vmes reklame — 13.30 Spored popularnih orkestralnih skladb — 14.25 Ljudsko-prosvetni obzornik: Delavska knjižnica v preteklem letu — 14.35 Zeleni ste — poslušajte! — 15.15 Igra tri Dorko Skoberne — 15.30 Iz mladinske književnosti: Ela Perotti: Moj dežnik je lahka balon — 15.45 minut z »kestrom Herman Hagstedt — 15.45 Gospodinski omnibus — 16.10 Glasbene uganke — 17.10 Reportaža s tekmovalja za »Coupe Kurikkala« iz Raven na Koroskem — 17.20 Zabavna in plesna glasba, vmes reklame — 18.00 Domače aktualnosti: Tarifni pravilnik — 18.10 Peser skozi stolletja — 18.30 Radijska univerza: Ferdo Geštrin: Slovenci in jugoslovansko vprašanje od anekdote krize do razpada Avstro-Ogrske — 18.45 Igra sekstet Lionel Hamptona — 19.00 Radijski dnevnik — 19.30 Zabavna glasba, vmes reklame — 20.00 Mladinska oddaja — 20.20 Javni četrtkov večer domačih pesmi in napevov — 21.00 Prešernove pikre in prešerne (literarna oddaja) — 21.30 Redko izvajana dela iz francoske klavirske literature 22.15 do 23.00 Po svetu jazza: Razvoj jazz — VI. oddaja — 22.15—23.00 UKV program: Operni koncert — 23.00 Oddaja za tužno na valu 327,1 m (prenos iz Zagreba).

TEMELJNO ČLANARINO ZA PREŠERNOVO DRUŽBO V LETU 1956

so plačali:

Gasilska zveza LRS, Ljubljana, 50.000 din; Oblo Ljubljana-Vič 30.000 din; Tovarna avtomobilov Maribor 25.000 din; OLO Tabor 25.000 din; Svet za prosveto in kulturo LRS Ljubljana 100.000 din; Tovarna umetnih brusov, Maribor 25.000 din; Društvo visokoskolskih profesorjev in znanstvenih delavcev, Ljubljana 25.000 din; Plamen, Kropa 25.000 din; OLO Kočevje 25.000 din; Trgovska zbornica za okraj Maribor 25.000 din.

Spored za petek, 10. februarja

Poročila: 5.05, 6.00, 7.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00 in 22.00.

5.00—6.20 Dobro jutro, dragi poslušalci! (pester glasbeni spored) — 6.20 Naš predlog za vaš jedilnik — 6.25 Reklame — 6.35 V glasbi po svetu — 7.10—7.30 Nekaj južnoameriških ritmov — 11.00 Radijski koledar — 11.05 Gospodinski nasveti — 11.15 Lahka glasba — 11.45 Glasbeni dober dami (Vera Albrecht: Vesela abeceda) — 12.00 Domače napeve izvajata Mariborski pihalni ansambel in Mariborski trio — 12.30 Kmetijski nasveti — Za kmečke gospodinjice: O pustnih krofih — 12.40 Popovke in ritmi — 13.15 Zabavna glasba, vmes reklame — 13.30 Pester spored opernih melodij — 14.25 Zanimivosti iz znanosti in tehnike — 14.35 Zeleni ste — poslušajte! — 15.15 Zabavna glasba — 15.30 Utrinki iz literature — Saki: Miš — 15.45 Narodne in umetne pesmi poje komorni moški zbor iz Celja — 16.00 Modni kotiček — 16.10 Popolninski simfončni koncert — 17.20 Zabavna glasba, vmes reklame — 18.00 Ljudje med seboj — Dr. Leopold Zelenik: Problem strahu — 18.15 Pred mikrofonom so štirje fantje in Veseli godci — 18.45 Tečaj francoskega jezika — 6. lekcija — 18.50 Igra trio M. Stanteta — 19.00 Radijski dnevnik — 19.30 Zabavna glasba, vmes reklame — 20.00 Tedenski znanstvenopopularni pregled — 20.15 Constantin Brailou: Glasba narodov sveta — VII. Pesmi Bekimov — 21.00 Mednarodna radijska univerza — 21.20 Igra Plesni orkester Radia Ljubljana — 21.40 Filmske melodije — 22.15—23.00 Oddaja o morju in pomorščakih — 22.15—23.00 UKV program: Plesna glasba — 23.00—24.00 Oddaja za tužno na valu 327,1 m (Prenos iz Zagreba).

DA ODSTRANIS MADEŽE IZ OBLEKE UPORABLJAJ LE CISTEN

KINEMATOGRAFI PREDVAJAJO

KINO »UNION«

Ameriški barvni film

Ukročena trmoglavka

Tednik: Filmske novosti št. 5. Predstave ob 15, 18.30 in 21. V glavni vlogi Kathryn Grayson in Howard Keel. Prodaja vstopnic od 9.30—11 in od 14 dalje.

KINO »KOMUNA«

Italijanski barvni film

»Turek Napolitanec«

Tednik: Filmske novosti št. 5. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. V glavni vlogi Toto in Isa Barzizza. Prodaja vstopnic od 9.30—11 in od 14 dalje.

KINO »SLOGA«: Ameriški film: »Kavboj in deklet«.

Predstave ob 15, 17 in 19. Ob 10 matineja istega filma. V glavni vlogi John Wayne in Jean Arthur. — Ob 21 svečana predstava sovj. filma: »Križarka Potemkina«. Krajši nagovor o S. M. Eisensteinu bo imel režiser Igor Pretnar. Pred filmom bo predvajal slovenski film »Ples čarovnic«.

KINO »VIČ«: Ameriški barvni film: »Mostišče«. Tednik: Predstave ob 15, 17, 19 in 21. V glavni vlogi Tony Curtis in Mary Purhy. V soboto ob 22 premiera filma »Bistre glave«.

V glavni vlogi Stan Laurel in Oliver Hardi. Prodaja vstopnic v obeh kinematografih od 9.30—11 in od 14 dalje, za matinejo pa od 9 dalje.

KINO »SOCA«: Jugosl. kinoteka predvaja sovj. film: »Križarka Potemkina«.

Predstave ob 15, 18 in 21. Prodaja vstopnic samo od 14 dalje. MLADINSKI KINO LM, Kotnikova 14, predvaja za mladino od 8. do 14. leta šest Disneyevih filmov: »Zaigrano v zaprtju«, »Zaigrano v zaprtju«, »Zaigrano v zaprtju«, »Zaigrano v zaprtju«, »Zaigrano v zaprtju«, »Zaigrano v zaprtju«. Redne predstave vsak delavnik ob 15. uri. Dopoldanske predstave samo po naročilu. Predprodaja vstopnic in rezervacija predstav za vsak delavnik od 14—16 pri blaginji. Mladinska kina. Vstopnina ena na 10 dinarjev.

KINO »LITOSTROJ«: Švedski film »Zaradi moje ljubezni«. Predstave ob 20. Prodaja vstopnic uro pred pričetkom predstave. Danes znižkrat!

KINO »ŠIŠKA«

Ameriški barvni film

»Cimarronska roža«

Predstave ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 14 dalje. Danes zadnjič. Jutri franc. film »Tereza Raquin«.

KINO »TRIGLAV«

Ameriški barvni film

Scaramouche

V glavni vlogi Stewart Granger, Eleanor Parker. Predstave ob 18 in 20. Prodaja vstopnic od 15 dalje. Danes zadnjič. Jutri sovj. barvni film »Ana na vratu«.

DNEVNE NOVICE

Na novinarski ples, ki bo to soboto v vseh prostorih Uniona (razen v Rožah in vinski kleti) so poskrbela za vrsto presenečenj znana podjetja:

SADNO-LIKERSKI KOMBINAT

»FRUCTAL«

TOVARNA NOGAVIC

»POLZELA«

TOVARNA ILIRIJA IN NJEN KOZMETIČNI SALON

»NARTA«

LESNO-INDUSTRIJSKO PODJETJE LJUBLJANA

KARTONAŽNA TOVARNA LJUBLJANA

TOVARNA KEKSOV, BONBONOV IN ČOKOLADE »ŠUMI«

MESTNA VRTNARIJA LJUBLJANA

ATELJE ZA DEKORACIJO IN REKLAMO »ARANŽER« FRANC MERJASEC

JAVNA RAZSVETLJAVNA

Zavod za napredek gospodinjstva v Ljubljani obvešča, da bo vsak petek odprta od 16—18 Gospodinjstva posvetovalnica na Poljanski cesti 6.

V petek, 10. februarja se bo obravnavala tema: Nasveti o sodobni opremlitvi kuhinje.

Maturanti idrijske realke priredijo v soboto, 11. februarja ob 19.30 v salonu gostilne »Cinkole« na Poljanski cesti zaključno družabni večer v korist prvih maturantov idrijske gimnazije. Idrijsčani vabljeni!

Izšla je februarška številka »Turističnega vestnika«, v kateri so razpisane lepe nagrade za udeležence slikovnega nagradnega natečaja. Citajte »Turistični vestnik«.

V knjigarni SKZ, Wolfova št. 5, kupujemo antikvarne knjige.

Botanični večer bo v petek, dne 10. februarja ob 19 v Botaničnem inštitutu, Vegova 4. Referat: dr. Ernest Mayer: »Fitogeografska oznaka Karpatske in Jalovske skupine«. — Vabljeni!

TVD Partizan-Tabor priredi v soboto, dne 11. februarja 1956 ob 20 v vseh prostorih doma na Taboru tradicionalno maskerado. Tri najlepše maske bodo nagrajene. Igrajo trije jazz. Vstopnina 200 din, rezervacija 50 din. Predprodaja vstopnic vsak dan od 16—19 v društveni pisarni na Taboru. Vodi Jenko. Vabljeni!

Če hočete kvaliteto, zahtevajte samo znano »Jela« kopalno sol. Osebuje telo, desinficira in krepi vaše živce.

Podobno Zdrženja rezervnih oficirjev terena »23 talceva« vabi vse člane na občni zbor, ki bo v četrtek, 9. februarja 1956 ob 19.30 v dvorani Zarnikova ulica 3.

KONCERTI

Jutri koncert za rumeni abonma. Na sporedu Brahms, Faganini, Svara. Solisti violinist Ruggiero Ricci (ZDA), Nada Vidmarjeva in Same Šmerkolj.

Umrli so v Ljubljani

Janez Tankar, Gorjčica 6, upokojenec. Pogreb bo danes ob 11. uri na Žalah.

recitator Boris Kralj, dirigent dr. Danilo Svara. Spored izvajaj zbor in orkester Slovenske filharmonije. Vstopnice so razprodane.

Harmonikarski orkester MKUD »Kajuh« priredi v četrtek, 9. februarja ob 20 v veliki Filharmonični dvorani samostojen koncert. Dirigira prof. Janez Kuhar. Vstopnice bodo v prodaji eno uro pred pričetkom koncerta pri blaginji.

PREDAVANJA

Slovenska akademija znanosti in umetnosti vabi na javno znanstveno predavanje, ki je namenjeno širšim interesiranim krogom. 9. februarja ob 18 bo predaval v dvorani SAZU univ. prof. dr. Rudolf Kolarič. Tema: Prišlo narečje in slovenski naseljevalni problemi.

GLEDALIŠČA

SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE

DRAMA

Četrtek, 9. febr. ob 20: Shakespeare: »Henrik IV.« Abonma B. (Fajstaf — Janez Cesar).

Petek, 10. febr. ob 19.30: Marinkovič: »Glorija«. Gostovanje ansambla Mestnega gledališča Celje. Izven: ob 20: Marinkovič: »Glorija«. Gostovanje ansambla Mestnega gledališča Celje. Izven. (Običajne cene.)

OPERA

Četrtek, 9. febr. ob 19.30: Lindpaintner: »Danina«. Abonma A.

Petek, 10. febr. ob 19.30: Masseneti: »Manon«. Abonma red Petek in popoldanski.

Zaradi boleznj v solističnem ansamblu je za danes in jutri operni repertoar spremenjen. Namesto »Figarove svatbe« bo imel red A drevi »Danina«, jutri pa bo za abonente reda Petek uprizorjena »Manon«.

Pri izvedbi Gounodove opere »Faust« v nedeljo, 12. II., bodo gostovali: Keshija Vidaličeva v vlogi Margarete, Rudolf Franci v naslovni vlogi in Mitja Zebre kot dirigent. Rudolf Franci bo tokrat privrkal pel Fausta v Ljubljani pred odhodom na gostovanje v Belgijo.

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA

Gledališka pasaža

Četrtek, 9. febr. ob 20: Matej Bor: »Vesolje v akvariju«. — Abonma LMS II.

Petek, 10. febr. ob 20: Matej Bor: »Vesolje v akvariju«. — Abonma TSS I.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE

Ljubljana, Mestni dom

Sobota, 11. febr. ob 20: L. Fodor: »Uspavanka«. veseloliga. Izven.

Prodaja vstopnic pri blaginji v Mestnem domu, rezerviranje telefon št. 32-800.

MESTNO LUTKOVNO GLEDALIŠČE

Marionete

Levstikov (Sentjakovski) trg

Četrtek, 9. febr. ob 17: Kureti: »Obuti mačke«.

Petek, 10. febr. ob 20. uri: Milčinski: »Zvezdica zaspanka«. Zaključna predstava za delegate okrajnih zvez prijateljev mladine.

Ljubitelji lutkovne umetnosti obveščamo, da se bodo po daljšem času spet pričele sobotne večerne predstave za odrasle. V soboto, 11. februarja, ob 20.30 bo uprizorjena pravljica igra Franeta Milčinskega »Zvezdica zaspanka«. Zaradi velikega zanimanja

za to predstavo (v letošnji sezoni že 50 predstav razprodanih), si nabavite vstopnice v predprodaji.

Ročne lutke

Resiljeva cesta 28

Nedelja, 12. febr. ob 17: Milčinski: »Tri čudne zgodbe«.

Prodaja vstopnic za obe gledališči in vse predstave danes od 10—12 v Upravi Mestnega lutkovnega gledališča, Resiljeva cesta 28, telefon 32-020 in pol ure pred vsako predstavo pri gledališki blaginji.

VESTI Z JESENIC

Zdravniška dežurna služba

Zdravniško dežurno službo na Jesenicah ima dr. Breda Setina, Tavčarjeva ulica 11.

MESTNO GLEDALIŠČE

Nedelja, 12. febr. ob 15: Klavund: »Krog s kredo«.

ob 19.30: Klavund: »Krog s kredo«.

Zveze z vlaki za obe predstavi so ugodne.

»JADRAN«

Tovarna kovinskega pohištva in otroških vozčkov

Z A G R E B

Rudolfa Krofina 3 — Kuštosija

IŠČE

NEKAJ TRGOVSKIH POTNIKOV

za obdelavo terena v LR Srbiji, Makedoniji, Črni gori, Bosni in Hercegovini, Sloveniji in Hrvatski

Plačilni pogoji, provizije ter drugo, kakor tudi nastop po dogovoru. — Ponudbe pošljite na upravo podjetja.

243

Upravni odbor podjetja

»SILVA«

GOZDNO IN LESNO GOSPODARSTVO AGV FAKULTETE LJUBLJANA • Parmova 37/III trakt

razpisuje delovno mesto

Vesti iz Maribora

CELJSKE VESTI

DEŽURNA LEKARNA
Cetrtek, dne 9. februarja: lekarna študentov, Gorkova ulica 18.
Petek, dne 10. februarja: lekarna študentov, Gosposka ulica 12.
Sobota, dne 11. februarja: lekarna študentov, Trg revolucije 3.

SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE
Cetrtek, 9. febr. ob 19.30: Drda: »Cl zovet hujdica«. Red B.
Petek, 10. febr. ob 19.30: Verdi: »Ples v maskah«. Sola TAM; ob 19.30: Goetz: »Hisa v Montevideu«. Red LMS-1.

KINO
Sporod za cetrtek, 9. februarja
UDARNIK: Jugosl. film: »Pot miru«. PARTIZAN: Italijanski film: »Pesni za ulice«.

Sporod za petek, 10. februarja
PARTIZAN: Ameriški barvni film: »Lili«.
UDARNIK: Jugosl. film: »Pot miru«. Potovanje maršala Tita po Afriki.

VESTI IZ PTUJA

KINO
MESTNI KINO: Ameriški film: »Sanjavi ljudje«.

VESTI IZ TRBOVELJ

Kino »Svoboda-Zasavje« predvaja od petka do ponedeljka italijanski film »Stirje brez postelje«.
Kino »Svoboda-Center« predvaja od petka do točka ameriški barvni film »Veselo izkrcanje«.

Izgradnja stanovanj na Švedskem ter izkušnje o organizaciji stanovanjskih zadrug v Ljubljani. O tem bo predaval v Narodnem domu ing. Leon Skaberne iz Ljubljane v četrtek, 9. februarja ob 17. Predavanje prireja Ljudska univerza v Celju in Društvo inženirjev in tehnikov v Celju. V zvezi s predavanjem bo predvajan tudi švedski barvni film o lahkini betonih.

Društvo ekonomistov Celje vabi predsednike delavskih svetov in direktorje podjetij na zanimiv debati večer, ki bo v petek, 10. februarja, ob 19 v Gospodarskem klubu. Tema: Delavsko samoupravljanje. Večer vodi tovariš Perić iz Ljubljane.

CELJSKO GLEDALIŠČE
Cetrtek, 9. febr. ob 18: R. Marinkovič: »Glorija«. III. srednješolski abon-
ma.
Petek, 10. febr. ob 19 in 20: R. Marinkovič: »Glorija«. — Gostovanje v Ljubljani.

KINO
»UNION«: Angleški film: »Očka, vrni se«. Predstavi ob 18 in 20.
»DOM«: Brazilski film: »Sinha Moca«. Predstavi ob 18.15 in 20.15.

DROBNI OGLASI

KOMERCIJALISTA z dolgoletno prakso v poslovanju z živino, sadjem in zelenjavo ter ostalimi kmetijskimi pridelki, išče za svoje predstavništvo v Ljubljani za takojšen nastop Zadruga trgovinska Agencija Vojvodine, Novi Sad. Ponudbe z opisom dosedanjega službovanja dostavite na predstavništvo Zadruga trgovinske Agencije Vojvodine, Ljubljana, Resljeva cesta 24, poštni predal 304. 499

MESTO RACUNOVODJE razpisuje upravni odbor »Marmor Hotavice«, Industrija naravnega kamna, Gorenja vas nad Skofjo Loko. Pogoji: srednja ekonomska sola in 2 leti prakse ali nižja strokovna sola s strokovnim izpitom in najmanj petletno prakso. Nastop službe s 15. marcem. Prijave poslati v upravo podjetja do 1. marca 1956. 500

RAZPIS. Tobačna tovarna v Ljubljani, Tržaška cesta 12, razpisuje delovno mesto kvalificiranega vrtnarja. Delovni pogoji in plača po tarifnem pravilniku podjetja oziroma po dogovoru. Nastop službe takoj ali v dogovorjenem roku. — Pogoji: dokument o strokovni kvalifikaciji, vsaj 5-letna praksa v stroki. Interesenti naj se zgledajo pri upravi podjetja v Ljubljani, Tržaška cesta 12, vsak dan od 8-12, oziroma naj predložijo svoje pismene ponudbe s kratkim življenjepisom na gornji naslov. 494

RAZPIS. Okrajni zavod za socialno zavarovanje v Ljubljani razpisuje 5 službenih mest pravnikov z dovršeno pravno fakulteto ter nekajletno prakso. Plača po zakonu o državnih uslužbenih in dopolnilni plača. Prošnji priložite kratak življenjepis ter dostavite na naslov zavoda, Ljubljana, Miklošičeva 20, najkasneje do 15. februarja 1956. MOTOR od 250 ccm naprej, v dobrem stanju, kupimo. Moto-društvo KIL. Logatec. 452

PRODAM stavbno parcelo, površino 20 arov v Mariboru, Z. Radvanje, na lepi sončni legi. Ponudbe pošljite v podružnico LP v Mariboru pod 77175. M 67

DEL HISE naprodaj. Krekov trg 4. 503

Za tretji občinski praznik občine Senovo 9. februar 1956 čestitamo vsem občanom in pošljamo vsem delovnim ljudem borbene pozdrave!

Občinski ljudski odbor
Občinski komite Zveze komunistov
Občinski odbor Socialistične zveze delovnega ljudstva
Občinski sindikalni svet
SENOVO

Oglašujte v »Ljudski pravici!«

Podjetje
»PRVA ISKRA«
Barič pri Beogradu

razpisuje natečaj
za sprejem v službo in sicer:
INŽENIRJA-TEHNOLOGA
za raziskovalno delo in
TEHNIKA-TEHNOLOGA
za delo v obratu in laboratoriju

Za inženirja je zagotovljeno stanovanje v Beogradu od avgusta letos, za ostale v koloniji podjetja. — Plača po tarifnem pravilniku. Prošnje z obširnimi življenjepisom pošljite na zgornji naslov. 656

NAROČNIKI
LJUDSKE PRAVICE
SO ZAVAROVANI
ZA PRIMER NEZGODE,
PRI MALIH OGLASIH
PA IMAJO 50 % POPUSTA

Podjetje za termotehnične naprave in montažo

»CER« — ČAČAK

izdeluje

vse vrste peči za peko kruha
zmogljivost od 100 do 2000 kg na uro

Peči se lahko kurijo:

S PREMOGOM • NAFTO • PLINOM ALI
ELEKTRIČNIM GRETJEM

»C E R« • Čačak — telefon 550 in 515

Zastopstvo: BEOGRAD, Jovanova 33 — telefon 22-452
ZAGREB, Gračani 43 — telefon 25-920

622

REKTOR UNIVERZE IN DEKAN TEHNIŠKE FAKULTETE
NAZNANJATA ŽALOSTNO VEST, DA JE DNE 8. FEBRUARJA
UMRL

ing. HENRIK ČOPIČ

REDNI PROFESOR TEHNIŠKE FAKULTETE, BIVŠI
PROREKTOR TEHNIŠKE VIŠKE SOLE IN BIVŠI
DEKAN TEHNIŠKE FAKULTETE.

NJGOV SPOMIN BO OSTAL VEDNO MED NAMI!

REKTOR

PROF. DR. ING. ANTON KUHELJ
DEKAN TEHNIŠKE FAKULTETE
PROF. DR. ING. DUŠAN AVSEC

ELEKTROGOSPODARSKA SKUPNOST SLOVENIJE, LJUBLJANA,
IZRAZA SVOJO GLOBOKO ŽALOST NAD IZGUBO NASEGA
SODELAVCA

PROF. ING.

HENRIKA ČOPIČA

KOT ZGLEDNEGA BORCA ZA SOCIALIZEM IN ZELO SPOSOBNEGA STROKOVNJAKA KAKOR TUDI DOBREGA TOVARISA
GA NE BOMO NIKOLI POZABILI.

ZVEZA INŽENIRJEV IN TEHNIKOV LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE IN
ELEKTROTEHNIŠKO DRUŠTVO LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE
SPOROČATA ŽALOSTNO VEST, DA JE PO KRATKI IN MUČNI BOLEZNI
NENADOMA PREMINIL NJUN USTANOVITELJ IN ČLAN

RED. UNIV. PROF. ING.
HENRIK ČOPIČ

BIVŠI POMOČNIK MINISTRA INDUSTRIJE, PRVI PREDSEDNIK GLAVNEGA ODBORA DRUŠTVA INŽENIRJEV IN TEHNIKOV, PREDSEDNIK ČASTNEGA RAZSODIŠČA ELEKTROTEHNIŠKEGA DRUŠTVA LRS

ZASLUŽNEGA ORGANIZATORJA SLOVENSKE ELEKTROTEHNIŠKEGA DRUŠTVA, BORCA ZA SOCIALIZEM, ODLIČNEGA STROKOVNJAKA IN PROFESORJA TER NEUTRUDLJIVEGA DELAVCA V INŽENIRSKIH ORGANIZACIJAH BOMO OHRANILI V TRAJNEM SPOMINU

POGREB BO V PETEK, DNE 10. FEBRUARJA 1956 OB 16. URI IZ JOZEFOVE MRLIŠKE VEŽE NA POKOPALIŠČE ZALE LJUBLJANA, DNE 8. FEBRUARJA 1956

ZVEZA INŽENIRJEV IN TEHNIKOV LRS
ELEKTROTEHNIŠKO DRUŠTVO LRS

»Pepelka«

Lanska
avstrijska

FILMSKA PROIZVODNJA

Če pregledamo lanskoletno avstrijsko filmsko proizvodnjo, lahko kaj hitro ugotovimo, da so bili dunajski ateljeji stalno zasedeni in da so bili v glavnem vsi igralci in tehniki ter ostalo filmsko osebje stalno zaposleni. Oziramo se po naslovih in temah novih avstrijskih filmov. Že pri zelo površnem pogledu zaključimo, da avstrijski filmski producenti niso ravno najbolj bogati na idejah in zamislih. Kajti to, kar so ustvarili lani v Avstriji, je — z izjemo dveh ali treh filmov — najcenejše blago, deloma celo popolnoma navadna konfekcija. Najbolj se seveda čudimo velikemu številu ponovitev — novih verzij filmov, ki so nekoč doživeli velik uspeh. Kdo je producente prepričal, da bo film, ki je imel pred 15 ali 20 leti velik uspeh, sedaj v novi, verjetno prav nič boljši izdaji zagotovo pritegnil gledalce v kino?

»Kirchfeldski župnik«, »Krambambuli«, »Njegova hči je Peter«, »Poštar«, »Sissy«, »Njen prvi stanek«, »Svetnica in njen norec«. To ni niti več niti manj kot 7 filmskih ponovitev. Ali je sploh kateri izmed producentov pomislil, zakaj so doživeli ti filmi pred leti tak ogromen uspeh? Ali morda zaradi teme same, ali morda zaradi glavnih igralcev, ali pa zaradi česa drugega? Vsaka ponovitev — tudi filmska — je velika smelost in lahko se samo čudimo, da so se tega lotili prav producenti, ki se drugače — kadar gre za kakšno delikatno sodobno temo — izogibajo vsakemu tveganju.

Če torej pričakujemo nekateri producenti od teh novih filmskih verzij komercialne uspehe, pa skušajo le-te doseči ostali producenti s filmi, izdelanimi po priljubljenem avstrijskem kliseju. Naslovi kot »Planšarica pri St. Katarini«, »Dvoje src na prestolu«, »Mame-

verska dvojčka« prav za gotovo pri nikomur ne bodo zvišala število srčnih utripov.

Za tiste, ki od avstrijske proizvodnje pričakujejo kaj več kot samo konfekcijo ali pa nove verzije starih filmov, pa so prav za-

Romy Schneider — hčerka nekoč zelo priljubljene igralkke Magde Schneider — in Karlheinz Böhm v filmu Sissy

prav na razpolago samo trije filmi, ki bi jih utegnili zanimati, ne pa tudi zadovoljiti: »Mozart« režiserja Hartla, »Sarajevo« režiserja Kortnerja, in »Slonokoščeni stolp« znanega režiserja Gottfrieda Reinharda. Kot vidimo je avstrijska filmska proizvodnja, kar preplavljena s filmi iz dobrih starih časov in skoraj bi se dalo uganiti, kaj bo z avstrijskim filmom, če bo šel po tej poti naprej.

FILMSKI DROBIŽ

Frank Sinatra, eden izmed najbolj zaposlenih hollywoodskih igralcev, nastopa v filmu »Mož z zlato roko«, ki ga režira Otto Preminger. V tem filmu je Preminger naredil korak, za katerega je vprašanje, kako ga bo sprejela ameriška cenzura. Ameriški cenzurni zakon zahteva, da ne sme biti v nobenem ameriškem filmu, ki se bavi z mamili, prikazano, na kakšen način se lahko za mamila uživa. S tem v zvezi je Preminger izjavil: »Učinek mojega filma je koristen lahko samo, če pokažemo, kako grozanske in strahotne posledice ima lahko uživanje mamile. Glavno žensko vlogo v filmu pa ima naša rojakinja — hči nekega hrvaškega priseljencev v ZDA — Kim Novak.

Letošnji berlinski filmski festival, ki bo šesti zaporedje, bo od 22. junija do 3. julija. Za najboljše filme, igralce in režiserje bo na razpolago 12 uradnih nagrad. Vodstvo festivala je poslalo vabila za udeležbo kar 52 državam. Katunajo, da bo letošnji sodelovala tudi SZ.

Kuba bo postala filmska dežela. V najkrajšem času bodo skušali tam zgraditi filmske ateljeje, ki bodo veljali za milijona dolarjev. Kubanska vlada bo tiste producente, ki bodo hoteli snemati na Kubi, še posebej podprla.

Jacques Tati, avtor filma »Gospod Hulot na počitnicah«, je že nekaj mesecev priklenjen na posteljo, ker je bil pri avtomobilski nesreči težje poškodovan. Ta odmor je izkoristil za to, da je pripravil scenarij za svoj najnovejši film, v katerem bo vzel na piko malo-mehčanske razmere v nekem francoskem mestecu. Njegov prvi film »Praxnik«, ki smo ga videli pri nas že pred leti, je posekal lani v ZDA blaginjske rekorde tujih filmov, kar so jih doslej predvajali tam.

Ingrid Bergman

Po številnih neuspehih, ki so jih doživeli zadnji filmi italijanskega režiserja Rossellinija in v katerih je nastopala njegova žena Ingrid Bergman, je le-ta sedaj ponovno podpisala pogodbo z ameriško filmsko družbo Fox. Nastopila bo v glavni vlogi v filmu »Anastazija«. To bo prvi ameriški film Bergmanove, odkar je zapustila Hollywood, režiral pa ga bo Anatol Litvak. Vendar pa se Bergmanovi ne bo treba vrniti v Ameriko, kajti film bodo snemali v Avstriji in še nekaterih drugih evropskih deželah. S snemanjem bodo pričeli spomladi. Po končanem snemanju pa bo šla Bergmanova na igralsko turnejo z dramo Jeanne d'Arc po državah Južne Amerike in Kanade, morda pa celo v ZDA.

Kaj bomo
GLEDALI

Naša podjetja za uvoz in izposojanje filmov so prejela te dni kopije naslednjih filmov za prikazovanje pri nas:

»Dekle z neapeljskih ulic«, ameriški barvni film v režiji Richarda Brooksa. V glavnih vlogah nastopata Lana Turner in Pier Angeli.

»Bistre glave«, ameriški film, v katerem bomo spet srečali nekoč zelo priljubljeno komika Stana Laurela in Oliverja Hardyja.

»Na divjem »apadu«, ameriški film z istima komikoma kot v prejšnjem filmu.

»Robin Hood Avstralijske«, ameriški film s priljubljenim igralcem Victorom Matureom.

»Obzirni kapetan«, ameriški film z Victorom M. C. Laglenom, ki se je proslavil v Fordovih filmih.

»Ona je vedela, kaj hoče«, ameriški barvni revijski film z Debbie Reynolds in Dickom Powellom.

»Destry«, ameriški kavbojski film z Audrey Murphym in Mary Blanchard.

»Ona »če srečo«, ameriški film, v katerem nastopa nekoč zelo priljubljena igralka Jean Arthur in John Wayne.

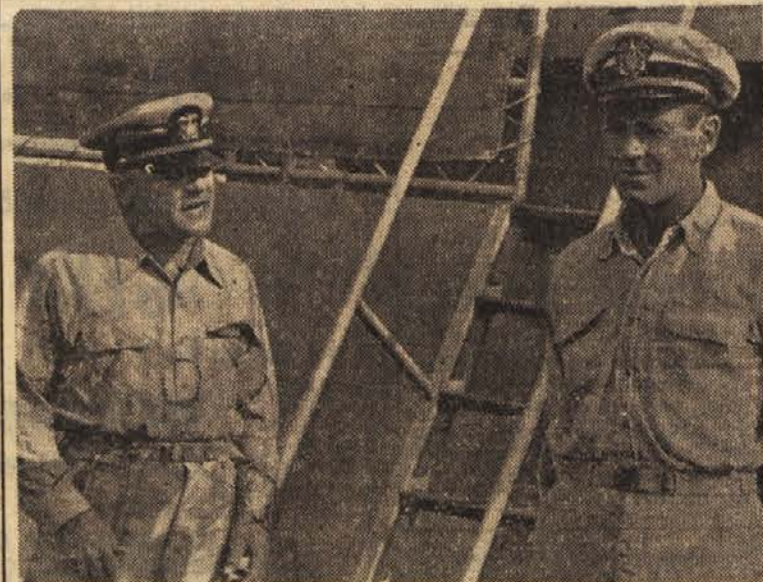
»Skrivnost zapuščenega vrta«, ameriški kriminalni film.

»Podložnik«, vzhodnonemški film v režiji znanega režiserja Wolfganga Staudta.

»Močnejši od noči«, vzhodnonemški film.

»Strah«, ameriški kriminalni film z Joan Crawfordovo, Glorio Graham in Jackom Palancmom.

»Mr. Roberts«

Trenutno žanje v ZDA izreden uspeh najnovejši film režiserja Forda »Gospod Roberts«. Film je prava mojstrovina humorja. V glavnih vlogah nastopa cela vrsta znanih igralcev, od katerih kritiki zlasti hvalijo Jamesa Cagneya in Henryja Fondeja, ki je po nekaj letih premora zopet nastopil.

BOJ proti AMERIŠKEMU
PODZEMLJU

(Nadaljevanje in konec)

V New Orleansu gre bolje

Costello je priznal, da je s svojim pajdašem Dandy Filom prodajal avtomate po New Yorku, dokler mu župan Laguardia tega ni prepovedal. Potem je poslal Filo v New Orleans, da bi tam organiziral nezakonito prodajo avtomatov.

»Bonbon ali žvečilni gumij dobi, če vržete v avtomat nikljast novčič za pet centov, je »ostroumno« pojasnjeval Costello. In spet je z užaljenim glasom zagotavljal, da ni v nobeni zvezi s poslovanjem te družbe, češ da vzame samo svoj del profita, ki je znašal leta 1944 celih 70.686 dolarjev.

Člani odbora so mu pokazali na magnetofonski trak posnet telefonski pogovor med njim in Filom, ki dokazuje, da Costello samovoljno diktira celo v takšnih malenkostih, kakor je cena, ki jo

je treba plačati za avtomat, in da Dandy Fil ni imel dosti besede, razen da je rekel »velja«. Costello ni prikrival, da je delničar v new-orleanski igralnici skupaj s Filom in zloglasnim louisianskim kriminalcem J. Martchelom. Igralnica mu plača mesečno 1500 dolarjev, da ravna kot »človek dobre volje«. Če bi se kdo napotil v Louisiana bi mu priporočil ta lokal,« je rekel.

Costello je odločno zanimal, da bi šlo za njegove koristi v igralnici v Saratogi, kamor zahajata tudi znana kvartopirca Jack Lanksy in Joe Adonis.

Iz čistega prijateljstva

Costello je vztrajno zagotavljal, da ga je samo »čisto prijateljstvo« napotilo, da je leta 1937 jamčal za krite 325.000 dolarjev Dandy Filu, ki se je skušal vrniti v neko tovarno alkohola na škotskem, kjer izdelujejo dve sloveča znamki škotskega whiskyja. Potem pa so člani odbora dobesedno kakor s kleščami izvlekli iz Costella priznanje, da je šlo pri tem razen »čistega prijateljstva« še za »posrabske dogovore, po katerem bi moral Costello dobivati od te angleške družbe 25.000 dolarjev letno za svoj »trud« v zvezi s povečanjem prodaje teh vrst whiskyja in še pet šilingov ali takrat približno en dolar nagrade za vsako steklenico, prodano v Ameriki prek določenega števila.

»Ne, gospod Halley,« je rekel Costello ob koncu tega dolgega zasliševanja, ko ga je svetnik vprašal, ali je podpiral kandidaturu za izvolitev nekega sodnika. »V primeru Aurelija sem si nekoč opekel prste in odtlej se nisem vmešaval v nobeno kandidaturo.« To se je nanašalo na škandal iz leta 1943, ko je Costello spravl kandidata T. Aurelija v vrhovno sodišče države New York »skozi grlo« demokratske organizacije »Temna Halle«.

Tesni stiki z nekaterimi političnimi prvaki

S težavo so spravili iz Costella priznanje o prijateljstvu med njim in krajevnimi prvaki »Temneja« o njihovih medsebojnih uslugah in »oocail partijah«, ki jih je v svoji hiši prirejal za gospodo iz »Temneja«. Costello je imel prijateljske stike tudi z nekaterimi političnimi prvaki iz republikanskega tabora. V tej zvezi je odbor ugotovil, da je O'Dwigher, ki je bil newyorški župan postavil Costellove in

Adonisove prijatelje na visoki javni položaji.

»Ko je odbor zaključil svoj let v »kraljestvo« Costella, Adonisa, Anastazija in ostalih, kakor tudi med tiste podkupljive politike, ki jim omogočajo delovanje, so moja osebna čustva dosegla vršek moralnega ogorčenja,« pravi senator Kiefauer. »Rad bi to glavje zaključil v istem tonu: kaj, se vprašujem in imenu vsega, kar je sveto naši demokratični civilizaciji, zakaj dovoliti tem ubojalcem in izsiljevalcem, premočnim tolovajem in bivšim gospodarjem Društva za uboje, da izmuznejo? Celo če bi držala javna tolovajev, da so se odredili zločinom — očitno pa je, da nesramno lažejo, ko to govorijo, če vsi do grla tiče v kriminalu, zakaj bi jim dovolili predsedati na zakonita področja dela in umakniti se kazni?

Vem, da je težko karkoli priti raznim Costellom, Adonisom, Anastazijem in vsem ostalim iz te podle družine. Toda to ni nobeno opravičilo. Mesta, pokrajine, zvezne države in vlada ZDA morajo uporabiti vsa razpoložljiva sredstva za uničenje teh kvarjencev. Če nam bodo za to delo potrebna leta ali celo desetletja, se ga je treba lotiti. Postaviti jih moramo tja, kjer jim ni mesto, in s tem pokazati postojano državljanom in mladim ljudem, ki doraščajo v naši lepi domovini, da Amerika ni dežela, v kateri se spodari kriminal...«

ZA DOBRO VOLJO

»Da, tu Počivavnikovi. S konj pa želite govoriti, z očetom, sinom vnukom ali pravnikom?«

SKOZI SNEG IN VIHAR

97. Stojan je pokimal. Seveda, detonatorji Nanje niso niti pomislili. Vzgatil mine brez detonatorjev je nekal takega, kot bi hotel jesti juho z vilicami. »Pa vžigalno vrvice sta prinesla?« »Sva,« je pokimal tisti, ki je nosil detonatorje. »Okoli trideset metrov počasno tlečo vrvice imava s seboj. Več je ni bilo.« Fantje so se spogledali. Trideset metrov je presneto malo za takšen ogromen plaz.

98. »Koliko pa sta prinesla razstreliva?« je vprašal Marko. »Ko sem dal nahrbtnik na rame, sem ga ocenil na deset do petnajst kilogramov. Zdaj bi rekel, da ga je najmanj petdeset kil,« se je nasmešnil oni, ki ga je nosil. Pomagali so mu sneti nahrbtnik. »Okoli dvajset kilogramov ga je,« je strokovnjaško pokimal Brane, ko je težkal v rokah nabito polni nahrbtnik.

99. Sla so povabili na čaj k graničarjem. Toda ta dva sta se kradoma ozirala po neprijaznem plazu in odkimala. »Rada bi bila do večera nazaj,« sta rekla. Reševalci so jima na tihem dali prav. Vedeli so, da nista bojazljiva človeka. Ne bi si upali vsak na tako tvegano pot s polnim nahrbtnikom razstreliva ali detonatorjev. Toda, čemu bi po nepotrebnem šli v nevarnost? Krepko so jima stisnili roko.